VALAŠTIANSKY hlásnik

ročník XIII. ■ číslo 3 ■ jún 2015 ■ dvojmesačník

Z OBSAHU VYBERÁME:

- MDD v obci
- Festival dychových hudieb
- Splav Hrona

Slovo starostu

Konečne nastali prázdniny. Určite si toto pomyslia všetci žiaci, ktorí si potrebujú oddýchnuť od každodenných povinností v škole. Každý žiak si odnesie svoju „výplatu" v podobe vysvedčenia. Želám všetkým žiakom, aby si dvojmesačné prázdniny poriadne užili a aby načerpali čerstvé sily do nového školského roku.

No vráťme sa do nedávnej minulosti a pripomeňme si udalosti, ktoré nás sprevádzali od posledného vydania nášho dvojmesačníka. Druhou májovou nedeľou sme si pripomenuli Deň matiek výborným divadelným predstavením v podaní ráztockého divadla Ráztočan. Je naozaj príjemné osláviť takýto deň nejakým kultúrnym podujatím, ktoré je zakončené milým darčekom pre naše mamy a zvlášť, keď pre ne darček pripravia deti. Určite si mnohí položia otázku, čo sa v našej obci deje. V mesiaci máj sme po schválení dotácie na prevenciu kriminality namontovali štyri kamery, ktoré monitorujú námestie, ihriská a zberný dvor. Okrem toho sme sa konečne pustili do osadenia ***dávno*** *ospevovaných ping-pongových stolov. Samozrejme, že nechýbali ani športové podujatia. Na multifunkčnom ihrisku sa odohral futbalový turnaj Memoriál Matúša Olerínyho. Ani naši dôchodcovia nezaváhali a úspešne sa zúčastnili športových hier seniorov v Michalovej. Osobne som ich bol podporiť a veru dosiahli naozaj dobré výsledky. V nedeľu 24. 5. sme si spoločne pripomenuli MDD na námestí. 27. 5. sa v Sielnici v hoteli Kaskády uskutočnil galavečer Kráľ biatlonovej stopy, kde dominovali naši biatlonisti. V žiackych a juniorských kategóriách obsadili najlepšie priečky a za to im srdečne blahoželáme. Kráľovnou biatlonovej stopy sa stala Jana Gereková. Koncom mája som sa zúčastnil v Podbrezovej na slávnostnom odovzdávaní maturitných vysvedčení študentom súkromných škôl Železiarní Podbrezová. Na tomto stretnutí som sa osobne stretol s ministrom práce Jánom Richterom, ktorý po slávnostnom obede navštívil aj našu obec. Pri príležitosti MDD sme spolu navštívili Detský domov vo Valaskej a osobne minister odovzdal*

deťom žijúcim v tomto zariadení hračky, ktoré určite spríjemnia život týmto deťom. Ďalej musím vyzdvihnúť žiakov Základnej školy Jaroslava Simana, ktorí sa zúčastnili florbalového turnaja o pohár starostu obce Valaská v našej telocvični. Po úspešných zápasoch sa umiestnilo naše družstvo na prvom mieste, za čo im patrí vďaka a rovnako patrí vďaka aj ich trénerovi pánovi učiteľovi Matúšovi Magerovi.

V júni sme si spríjemnili prvú sobotu popoludním pri hudbe v rámci Festivalu dychových hudieb. Keďže počasie tomuto podujatiu prialo, celý festival dopadol veľmi dobre. Privítali sme aj hostí z Českej republiky, dychovú hudbu z Valašskej Bystřice.

Na záver prajem všetkým občanom príjemné leto, užitie dovoleniek a veľa úspechov v osobnom živote.

Ing. Juraj Uhrin
starosta obce Valaská

Môj stratený telefón

Jedného dňa v mesiaci máj som stratil mobilný telefón. Už som sa s ním rozlúčil a bol som z toho smutný. Na druhý deň som išiel na telesnú výchovu. Keď som vychádzal z dverí druhého stupňa, vo dverách som sa stretol s paňou, ktorá držala v ruke môj telefón a práve vysvetľovala pani učiteľke, kde ho našla a či ten telefón nepatrí žiakovi našej školy. Bola to neuveriteľná náhoda, že sme sa práve my dvaja stretli vo dverách. Od pani učiteľky som sa dozvedel, že to bola pani Rešutíková z Hronca. Chcel by som sa jej poďakovať, že bola taká milá a že mi ho doniesla do školy. Keby môj telefón našiel niekto iný, tak by som môj telefón v živote nevidel.

Tak ešte raz – PANI REŠUTÍKOVÁ, VEĽMI PEKNE ĎAKUJEM!

Žiak 5.A triedy Ivan Pokoš

Pieseň o *láske*

***

Keď v ťažkej chvíli zastihne vás tieseň,
myslite na ***lásku***,
láska je o živote pieseň.
Čistá ako horský prameň.
Je ako rozkvitnutá lúka,
čo svojim nájomníkom sladký nektár núka.
Kvapka trblietajúcej sa rosy na lupienku ruže
po jasnej letnej noci.
Láska je slnko žiarivé,
pomáhajúce sadbe zo zeme.
Osviežujúci dážď plný životodarnej sily.
Je vánok rozihraný,
matkina vľúdna tvár.
Sladké zachvenie,
keď sa na teba dieťa usmeje.
Otcova pevná dlaň, čo zablúdiť ti nedá.
Je skyva čerstvého chleba
a rodná hruda, ktorá spieva.

Láska je snaha o pochopenie,
bez výčitiek a zvád.
Prejav účasti a povzbudenie
v časoch bolesti a strát.
Nezištná pomoc v núdzi,
keď hlúposti iných nebolia,
len pomyslíš si vrúcne,
že raz pre každého svitne deň,
keď s hlavou jasnou
prekročí svoj vlastný tieň.
Láska je o živote pieseň
a kdekoľvek ťa osud zaveje,
s ***láskou*** sa nestratíš.
Vždy tu s tebou zostane,
aj keď ti do života vkĺzne jeseň.
Len nesmie byť sebecká,
ale dávajúca a prísna.

Láska je výzva do boja.
S falošnosťou, priemernosťou,
hlúposťou a iným zlom,
ktoré na nás číha nocou, dňom.

Uprostred zhonu všedných dní,
keď oči mnohých zaplavujú slzy,
a je toho príliš veľa, čo nás mrzí,
ja úprimne vám želám,
aby vaše srdcia napĺňala ***láska***.
Nech vaše oči plačú,
ale nech z nich tečú slzy šťastia.

Mária Pacerová

Práca zástupcu starostu – veľká výzva a zodpovednosť

Priatelia Valašťania,
tak, ako som sľúbil, budem vás priebežne informovať o všetkých mojich krokoch, ktoré uskutočním z pozície zástupcu starostu obce.

Tentokrát sa s vami podelím o aktivity zrealizované v časovom horizonte skoro troch mesiacov, čiže apríl až jún 2015. Pravidelne som sa zúčastňoval zasadnutí všetkých komisií, ktoré sú zriadené pri ObZ vo Valaskej, tak isto aj pracovných stretnutí poslancov so starostom obce a dvoch verejných zastupiteľstiev (22. 4. a 24. 6. 2015). Novinkou v tomto volebnom období, ktoré sme zaviedli, sú samostatné stretnutia hlavného kontrolóra obce s poslancami ObZ a tiež pravidelne aj pred verejným zastupiteľstvom stretnutie zástupcu starostu obce s poslancami ObZ. Obe tieto novinky podľa môjho názoru a názoru ostatných zainteresovaných sú veľmi osožné a prispievajú k väčšej informovanosti.

Ako člen Rady ZŠ J. Simana som sa zúčastnil výberového konania pri voľbe novej riaditeľky školy. Z jedinej kandidátky výberovým konaním prešla Mgr. Štefánia Piliarová, ktorá sa od prvého júla 2015 stáva novou riaditeľkou ZŠ J. Simana. Zároveň som sa aktívne rôznymi pripomienkami spolu s občanmi a niektorými poslancami zúčastnil verejného stretnutia partnerstva Muránska planina a Čierny Hron, ktoré sa konalo v priestoroch OÚ vo Valaskej. Veľmi veľa času mi zabrala organizácia pilotného resp. nultého ročníka florbalového turnaja vo Valaskej „ O pohár starostu obce", tento turnaj mal veľký ohlas u prihlásených škôl a už teraz sa teša na ďalší ročník. Touto formou ešte raz úprimne ďakujem všetkým za akúkoľvek pomoc. Osobne ma veľmi teší, že naši chlapci pod mojím vedením zvíťazili v tomto turnaji a získali 1. miesto z ôsmych prihlásených škôl.

V druhej polovici júna som navštívil spolu s poslancom ObZ za Piesok Jozefom Hucíkom a referentkou ŽP Elenou Trnkovou túto miestnu časť a spolu s občanmi sme riešili ich problémy. Zároveň sme zmonitorovali aj obecnú zeleň v materskej časti a na Piesku. Rozprávali sme sa o problémoch, ktoré trápia ZUŠ vo Valaskej vo veľmi priateľskom rozhovore s pani riaditeľkou Mgr. Adrianou Škrváňovou.

Nedá mi nepodeliť sa s vami o akciu s názvom „Jánske ohne". Zúčastnil som sa tejto akcie v miestnej časti Piesok 23. 6. 2015 a jednoznačne môžem pochváliť organizátorov za výbornú prípravu skutočne všetkého, bolo o nás veľmi dobre, dovolím si tvrdiť až nadštandardne postarané! Príjemné posedenie nám spestril žiak ZUŠ vo Valaskej Ivan Pokoš v doprovode pani učiteľky Vlastičky Pastorkovej. Nedá sa menovite ďakovať všetkým, ale ďakujem hlavne Vierke Babčanovej za pozvanie v mene JDS Piesok a pani Kramlovej za sušené bylinky, veľmi ma potešili. Trošku sa vám Valašťania priznám, som veľký čajíčkár J a zbožňujem sypané čaje, najmä zo slovenských bylín. Nedá mi nezopakovať. Piesočania, ďakujem a cítil som sa pri vás ako doma!

Na záver ešte posledná najdôležitejšia veta. Mojím jediným cieľom je rozvoj našej krásnej obce a spokojnosť jej obyvateľov.

PaedDr. Matúš MAGERA
– váš zástupca starostu obce

Uznesením č. 145/2015 Obecné zastupiteľstvo vo Valaskej na svojom zasadaní konanom dňa 24.6.2015 na základe § 11 odst. 4, písm. g), zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení schvaľuje:

ŠTATÚT OBECNÝCH NOVÍN VALAŠTIANSKY HLÁSNIK

§ 1
Predmet a účel štatútu

Tento štatút upravuje postavenie, spoločenské poslanie a organizačné zásady vydávania obecných novín VALAŠTIANSKY HLÁSNIK (ďalej len „noviny").

§ 2
Postavenie a poslanie novín

1. Noviny sú miestnou periodickou tlačovinou vydávanou na území obce Valaská.
2. Spoločenské poslanie spočíva v rozširovaní informácií o aktuálnom dianí - politickom, spoločenskom, kultúrnom, športovom a ostatnom dianí v obci Valaská, o živote jej obyvateľov, o informáciách z okolia obce a v dokumentácii týchto skutočností. Informujú o aktivitách spoločenských organizácií, občianskych združení, škôl a pod. Taktiež hodnotia, prinášajú ohlasy a názory na akcie, ktoré sa v našej obci udiali. Prinášajú tiež články o histórii, tradíciách, ľudových zvyklostiach našej obce a blízkeho okolia.
3. Noviny poskytujú priestor občanom uverejňovaním ich príspevkov k životu v obci; či už pochvalné, ale i kritické. Odmietajú však príspevky vulgárne, nehodnoverné, neoveriteľné, osočujúce a anonymné.
4. Do novín môže podávať svoje príspevky ktorýkoľvek občan obce Valaská a aj cudzí občan, ak jeho príspevok má súvis s obcou Valaská a s dianím v obci .

§ 3
Zriaďovateľ, vydavateľ

1. Zriaďovateľom novín je obec Valaská.
2. Noviny sú zaregistrované na Ministerstve kultúry SR pod číslom: EV 2832/08 a majú pridelené medzinárodné štandardné označenie ISSN 1338-9599.
3. Zriaďovateľ rozhoduje o zriadení, základných organizačných zmenách a o zrušení novín.
4. Vydavateľom a distribútorom novín je obec Valaská.
5. Financovanie nákladov na vydanie a distribúciu novín je z rozpočtu obce.
6. Vydavateľ zodpovedá za plnenie poslania novín, ich periodicitu. Noviny vychádzajú 6-krát ročne a sú bezplatne distribuované do každej domácnosti.
7. Vydania jednotlivých čísiel sú dostupné na webovej stránke obce .
8. Noviny tlačí Ivor Páleník, I.P. PRESS Brezno, Vránskeho ulica č. 48.

§ 4
Redakčná rada

1. Vydávanie novín vedie redakčná rada, ktorej členov menuje a odvoláva na návrh Komisie pre kultúru, školstvo a šport; obecné zastupiteľstvo. Členstvo redakčnej rady sa prehodnocuje pravidelne 1 x ročne.
2. Redakčná rada zodpovedá za obsahovosť novín z hľadiska plnenia ich stanoveného poslania.
3. Počet členov redakčnej rady je nepárny a má najmenej päť členov.
4. Na základe odporučenia Komisie pre kultúru, školstvo a šport a schválenia obecného zastupiteľstva sa jej počet môže zvýšiť , maximálne však na deväť členov.
5. Člen redakčnej rady môže byť odvolaný obecným zastupiteľstvom aj na základe odporučenia väčšiny členov redakčnej rady.
6. Redakčná rada si vyhradzuje právo potvrdiť člena redakčnej rady, resp. odporučiť jeho odvolanie z členstva v redakčnej rade.

§ 5
Hospodárske zabezpečenie novín

1. Vydávanie novín hospodársky zabezpečuje zriaďovateľ.
2. Starosta obce Valaská si vyhradzuje právo nahliadnuť do finálnej verzie novín pred ich uvedením do tlače.

§ 6
Periodicita

1. Noviny vychádzajú 6-krát ročne.
2. Vydavateľ je oprávnený rozhodnúť o vydávaní novín nad rámec periodicity uvedenej v odseku 1.

§ 7
Náklad a rozsah novín

1. Náklad novín určuje vydavateľ podľa potreby a zásad hospodárnosti, pomeru finančných nákladov.
2. Rozsah jednotlivých čísiel určuje vydavateľ podľa zásad uvedených v odseku 1 tak, aby bolo zachované minimum v každom vydaní.
3. Za informácie o dianí na Obecnom úrade Valaská (rozsah, obsah), sú zodpovední : starosta obce, prednosta obecného úradu, zástupca starostu, predsedovia jednotlivých komisií.

§ 8
Archivovanie

1. Všetky vydania novín sú archivované v Obecnej knižnici A. A. Baníka vo Valaskej, kde sú na požiadanie prístupné verejnosti a na Obecnom úrade Valaská.

§ 9
Všeobecné ustanovenia

1. Súčasťou tohto štatútu je uznesenie obecného zastupiteľstva č. 145/2015 zo dňa 24.6.2015, na rokovaní ktorého bol tento štatút schválený.
2. Tento štatút nadobúda platnosť dňom jeho schválenia zriaďovateľom novín.

Vo Valaskej, dňa 24.6.2015

Ing. Juraj Uhrin
starosta obce Valaská

Čo nás páli...

Tragédia nás ľudí je v tom, že naše činy nás dobehnú. Dobré, aj tie zlé. Keď nás dobiehajú zlé, reptáme na osud. Keď nás postihne niečo zlé, kladieme si otázku, prečo práve ja? Mnohí to považujú za nespravodlivé. Ticho, ale aj nahlas závidia susedom, ktorým sa darí a sú šťastní. Zamyslí sa vôbec niekto nad tým, prečo sa mu to stalo? Hľadá aj v sebe príčinu svojho nešťastia?

Svojím chcením, rozhodovaním, myšlienkami, skutkami si pripravujeme pôdu pre budúcnosť. Prečo sa nevieme poučiť z chýb minulosti? Prečo sú naše deti také, aké sú? Prečo sú ľudia k sebe zlí, nehovoria pravdu, povyšujú sa nad iných, sú namyslení, podvádzajú, neplnia si povinnosti, záväzky, nestoja si za slovom? Otázky bez odpovede?

Mládež, ak sa nám na nej niečo nepáči, je obrazom prešľapov dospelých. Nemáme právo ich súdiť. Sú odrazom našich chýb. Na nich môžeme vidieť, v čom sme schybili my, tiež tí pred nami. A ako je to v malom, v rodinách, tak aj vo veľkom, v štáte, vo svete. Chceme, aby mladí napravali naše chyby. My s tým musíme začať, dať im príklad, vzor. Všímajte si svojich mladých a dozviete sa veľa o sebe. Sú totiž takí, akí sme my, aká je spoločnosť. Nemáme im čo vyčítať. ***O to viacej poteší, keď stretneme mladého človeka sviežeho na tele aj na duchu. Keď stretneme usmiate a veselé deti, ktoré s úctou pozerajú na človeka, pretože cítia z neho dobrotu a láskavosť.***

Niekde v podvedomí nám azda ešte svietia pravé hodnoty. Nezištnosť, priateľstvo, láska... Svietia nám ako túžba, ktorá chce byť naplnená. A ak sa nám zdá, že na svete je málo lásky, pretože ten, kto úprimne, nesebecky miluje, nedokáže byť zlý, zaželajme si veľa úprimnej, čistej, prísnej lásky a svet bude mať nádej byť lepší a krajší.

Ako hovorí orientálna múdrosť - Mať mier v duši, je najväčšie šťastie.

Mgr. Mária Pacerová

V článku „Z rokovania obecného zastupiteľstva" z predchádzajúceho čísla doručeného od Ing. Petra Minárika boli zverejnené chybné informácie, ktoré ku dňu uzávierky neboli uvedené na pravú mieru.

Redakčná rada

V prvom tohtoročnom čísle Valaštianskeho hlásnika bola uverejnená prosba o pomoc pre 4- ročného chlapčeka Miška, ktorého rodičia požiadali o pomoc pri zbieraní vrchnákov z PET fliaš. Ako iste viete a mnohí si pamätáte túto výzvu, malý Miško má od narodenia zdravotné problémy – nechodí, potrebuje liečenie, ktoré je finančne náročné a jeho rodičia to nevedia zabezpečiť. Finančný zisk z predaja týchto vrchnáčikov z PET fliaš bude použitý na pobyt v rehabilitačnom centre v Piešťanoch. Ale úprimne, ruku na srdce, vyzbierať 15 ton vrchnáčikov si vyžaduje veľké úsilie pre Miškovu rodinu a jeho najbližších. Veď je to veľmi veľké množstvo, tak prečo to neskúsiť aj za našej pomoci. Z informácií p. Danky Králikovej, kultúrnej referentky vieme, že po prvom zverejnení tejto prosby boli veľmi pozitívne ohlasy a vrchnáky nosili mladí aj starí. Preto opätovne vyzývame všetkých, ktorí majú otvorené srdce a ochotu pomôcť. Zbierka naďalej prebieha, a preto vás prosíme; veď stačí len málo, vyjsť zo svojho pohodlia, svojej ľahostajnosti, zbierať vrchnáky z PET fliaš a odovzdať ich do obecnej knižnice p. Králikovej. Vopred vyslovujeme veľké poďakovanie všetkým, ktorí tak doposiaľ robili a robia, zbierajú vrchnáky a odovzdávajú ich do obecnej knižnice a pevne veríme, že i keď niektorí doposiaľ zaváhali, majú snahu a ochotu pomôcť a pridajú sa k ostatným. Mnohí si možno povedia, že ich sa to netýka, ale svojím gestom preukazujeme snahu pomôcť iným. Veď ktovie, možno niekedy budete potrebovať pomoc práve vy. Tak prosíme, ukážte, že máte srdce na pravom mieste. Veď je to len malá kvapka vo veľkom oceáne, ale aj bez tej kvapky by oceán nebol oceánom.

Redakcia

Program LEADER

11. júna 2015 sa konalo prvé pracovné stretnutie k tvorbe Stratégie rozvoja územia Muránska planina – Čierny Hron 2015 - 2022 pre obce Valaská, Hronec, Osrblie. Partnerstvo MP - ČH sa chce uchádzať o finančnú podporu z programu Leader.

Čo to je LEADER

nám prišla vysvetliť Ing. Mirka Vargová, manažérka Miestnej akčnej skupiny MALOHONT, ktorá v tejto oblasti pôsobí od roku 2004. Podstatou programu Leader je, že rozhodovanie je presunuté na miestnu úroveň. V číslach načrtla ako to vyzeralo v minulom období v rokoch 2007 - 2013, keď sa Slovensko po prvýkrát zapojilo do programu LEADER, a ako to bude vyzerať v budúcom období 2014 - 2020.

Viac sa dočítate na http://nasavalaska.webnode.sk/products/ako-ziskat-financie-z-fondov-eu-prva-prednaska-a-buduaj-dalsie/http://www.webnode.sk

Z činnosti ZO JDS

ZO JDS po zhodnotiacej výročnej schôdzi rozbehla svoju činnosť s novým, dá sa však povedať aj staro-novým výborom. Do výboru prišli 4 noví členovia. Na prvej výborovej schôdzi boli rozdelené úlohy. V stredu 11. marca sa predsedníčka Mgr. Kúdelková a p. Mihok zúčastnili v knižnici na besede Rozprávkové dopoludnie s deťmi z materskej školy. Bolo to krásne dopoludnie a hlavne príjemné v spoločnosti detí. 12. marca sme sa stretli v Klube dôchodcov na prednáške „Ako šťastne a zdravo prežiť v 21. storočí". 13. marca bolo stretnutie – Rozprávanie o knihe a recitovanie, ktoré sa uskutočnilo k mesiacu knihy. Pri príležitosti MDŽ nás pozdravili deti zo Špeciálnej školy vo Valaskej s pani vychovávateľkou. Bolo to neobvyklé stretnutie, ale pre nás, ktoré sme tam boli, veľmi príjemné. Ďakujeme deti.

Druhú výborovú schôdzu sme mali v Klube dôchodcov na Piesku a tretie v materskej časti Valaskej.

Pekná akcia nás čakala 21. mája, a to 9. ročník Okresných športových hier seniorov v Michalovej. Zúčastnilo sa nás, i keď nám počasie neprialo, 28 členov, z ktorých 17 členovia súťažili. Priniesli sme si 3 zlaté a 2 strieborné medaily.

Pekný deň zažilo dňa 23. mája našich 9 členov, ktorí sa išli pozrieť na Ľupčiansky jarmok a na prehliadku hradu.

Dňa 6. júna sa uskutočnil 44. Festival dychových hudieb. Naša organizácia sa zúčastnila v spolupráci s OZ Pekný deň, kde naše členky vystavili svoje ručné práce.

Elenka Tóthová a Vierka Babčanová

„ Kňaz je láskou Ježišovho Srdca a každý kňaz nesie v sebe i osobitné požehnanie. Veď v každom kňazovi prichádza k nám sám Kristus."

Dňa 19.06.2015 sme si pripomenuli 11. výročie kňazskej vysviacky nášho duchovného otca Romana. Pri tejto príležitosti by sme sa vám chceli, náš drahý duchovný otec, prihovoriť nasledovnými slovami :

Drahý náš duchovný otec, ďakujeme Vám za Kristovu lásku, ktorú nám odovzdávate. Do ďalších rokov kňazskej služby Vám vyprosujeme veľa Božích milostí, darov Ducha Svätého a ochranu našej nebeskej Matky Panny Márie. Pane Ježišu, prosíme Ťa, ochraňuj nášho duchovného otca, žehnaj mu, aby nás viedol k Tebe, lebo kde si ty, Pane, na prvom mieste, všetko je na správnom mieste. Nech Láska, Pokoj a Dobro sú vždy majákom Vášho života.

S úctou Vaši veriaci

DEŇ OTCOV

Deň otcov je sviatok oslavujúci všetkých otcov, otcovstvo a vplyv otcov na spoločnosť. Deň otcov sa na Slovensku slávi každú tretiu nedeľu v mesiaci jún . A hoci Deň otcov nenesie v sebe takú popularitu ako Deň matiek, predsa je svojím významom veľmi dôležitý a mali by sme mu venovať viac pozornosti a vštepiť jeho hodnotu a význam do podvedomia detí a nastávajúcej generácie.

Tento sviatok vďačí za svoj zrod Američanke s menom Sonora Smart Dodd, ktorá cítila potrebu uctiť si všetkých otcov, ako bol jej otec. Veterán občianskej vojny William Smart bol vskutku aj otec – aj hrdina, pretože po smrti jeho manželky sám vychovával a staral sa o ich päť detí. Jeho dcéra Sonora Luise vnímala svojho otca naozaj ako hrdinu a chcela, aby tak ako matky majú svoj deň, mali takýto sviatok aj otcovia.

V dnešných časoch sa tento sviatok slávi už v mnohých krajinách celého sveta a zdôrazňuje význam a dôležitosť otcovstva v rodinách a pri výchove detí. Zvlášť v dnešnej modernej dobe, kedy viac-menej výchova detí ostáva na pleciach matiek a v neposlednom rade z dôvodu rozvodovosti v rodinách, kedy otcovia opúšťajú svoje rodiny a venujú sa svojím záujmom na úkor svojich detí, je nevyhnutné zdôrazniť význam tohto sviatku. Pred časom ma zaujal v jednom časopise jeden príbeh:

... chlapec sa so záujmom pozeral, ako otec niečo píše. Potom sa opýtal : „Píšeš niečo o nás alebo o niečom, čo sa prihodilo nám? A nie je to náhodou príbeh o mne ?“ Otec prestal písať, usmial sa a povedal synovi : „Máš pravdu, píšem o tebe. Ale dôležitejšie ako slová je ceruzka , ktorou píšem . Chcem, aby si sa jej podobal, keď budeš veľký .“ Chlapec si ceruzku zvedavo pozrel, ale nevidel na nej nič zvláštne . „Je predsa rovnaká ako všetky ostatné ceruzky , ktoré som kedy videl!“ Otec odpovedal : „Všetko závisí od toho, ako sa na veci pozeráš . Ceruzka má päť vlastností a keď si ich udržíš aj ty, bude ti na svete vždy dobre.“

Prvá vlastnosť : Môžeš robiť veľké veci, ale nikdy nesmieš zabudnúť, že existuje Ruka, ktorá riadi tvoje kroky. Tejto Ruke hovoríme Boh a On ťa vždy má viesť podľa svojej vôle.

Druhá vlastnosť : Čas od času musíme prestať písať a použiť strúhadlo . To ceruzke ubližuje, ale potom je ostrejšia. Preto musíš občas zniesť aj nejakú tú bolesť, lebo z teba urobí lepšieho človeka.

Tretia vlastnosť : Ceruzka nám vždy umožní , aby sme zobrali gumu a vymazali chybu. Uvedom si, že opraviť niečo, čo sme urobili, nemusí byť zlé, ale je to naopak dôležité , aby sme zotrvali na správnej ceste.

Štvrtá vlastnosť : Na ceruzke nie je vždy najdôležitejšie drevo alebo vonkajší tvar, ale tuha, ktorá je vo vnútri. Preto vždy dávaj pozor na to, čo sa deje v tvojom vnútri.

A konečne piata vlastnosť : ceruzka vždy zanecháva stopu. Rovnako tak nič, čo v živote urobíš, nezostane bez následkov, a preto si buď vedomý toho, čo činíš.

Kiežby všetky deti dostali ten vzácny dar, otca, ktorý má vzácny dar – múdrosť srdca. A otcom prajem, aby ich vodiaca ruka na detskom pleci ostala s nimi navždy.

Poďakovanie za rodičov prvoprijímajúcich detí

Dňa 31. mája 2015 sa vo valaštianskej farnosti uskutočnila milá slávnosť, kedy deti pristúpili k 1. svätému prijímaniu. V obci sa 6 detí zodpovedne pripravovalo na túto veľkú udalosť pod vedením pána farára Mgr. Romana Kupčáka a katechétky Mgr. Kataríny Paprčkovej. Touto cestou im chceme v mene prvoprijímajúcich detí a ich rodičov vyjadriť úprimnú vďaku.

Rodičia prvoprijímajúcich detí

Keď prišiel deň Turíc

24. mája sme slávili sviatok Zoslania Ducha Svätého. Svätodušné sviatky, známe aj pod názvom Turíce, ktoré sú po Vianociach a Veľkej noci tretie najvýznamnejšie sviatky cirkevného roka. Veriaci si tak na 50. deň po Veľkej noci pripomínajú udalosť, keď Ježišovi učeníci zhromaždení v Jeruzaleme boli naplnení Duchom Svätým a začali hovoriť rôznymi jazykmi. *„Keď prišiel deň Turíc, boli všetci vedno na tom istom mieste. Tu sa náhle strhol hukot z neba, ako keď sa ženie prudký vietor, a naplnil celý dom, v ktorom boli. I zjavili sa im akoby ohnivé jazyky, ktoré sa rozdelili, a na každom z nich spočinul jeden. Všetkých naplnil Duch Svätý a začali hovoriť inými jazykmi, ako im Duch dával hovoriť.“ – Sk 2, 1 – 4*

Aj v našej Farnosti sv. Martina vo Valaskej sme slávili liturgickú spomienku Zoslania Ducha Svätého. Z iniciatívy nášho duchovného otca Romana bola druhá svätá omša v nedeľu 24. mája o 10,30 hod. obetovaná za Božiu pomoc a požehnanie pre starostu obce s predstavenstvom, kolektív obecného úradu a všetkých obyvateľov obce Valaská. Sláveniu slávnostnej svätej omše predchádzala modlitba deviatnika - Novény k Duchu Svätému, počas ktorej duchovný otec Roman po deväť dní pred slávením Turíc prosil o dary Ducha Svätého pre všetkých farníkov a obyvateľov obce.

Samotnej slávnosti sa zúčastnili Ing. Juraj Uhrin, starosta obce s manželkou, PaedDr. Matúš Magera, zástupca starostu obce a člen obecného zastupiteľstva s rodinou, poslanci obecného zastupiteľstva p. Martin Krupa s rodinou, p. Jozef Hucík s manželkou, p. Eva Pepichová s rodinou, PeadDr. Stanislava Benediková. Z radov obecného úradu boli prítomní na tejto slávnosti referentka obce za rozpočet Ing. Zuzana Slivková, referentka za sociálne veci Bc. Silvia Krupová, referentka za odpadové hospodárstvo Ing. Miriam Murínová a za sekretariát obce Alexandra Murínová.

Pán starosta a jeho zástupca v prvej časti sv. omše – liturgia slova, prečítali nedeľné čítania Božieho slova a pani poslankyňa Benediková svojím hodnotným speváckym prejavom predniesla žalm určený na tento významný sviatok. Obetné dary (chlieb a víno) priniesli manželia Martin a Silvia Krupovci.

Celá slávnosť sa niesla v slovách sv. apoštola Pavla Galaťanom, ktorý dáva svoje ovocie všetkým, ktorí oň prosia: *„Ale ovocie Ducha je láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, láskavosť, dobrota, vernosť, miernosť, zdržanlivosť. Proti tomuto zákona niet.“ Gal- 5, 22- 23.“*

Srdečne ďakujeme aj touto cestou všetkým, ktorí sa zišli v účasti na sv. omši osláviť sviatok Ducha Svätého a tak otvorení Jeho darom, aby šírili ovocie Božieho ducha medzi sebou navzájom, ale i ďalej medzi ostatnými, či už doma, v spoločnosti alebo na pracoviskách. Naša vďaka patrí najmä duchovnému otcovi farnosti Romanovi Kupčákovi za jeho úsilie a tvorivý potenciál v príprave tejto krásnej slávnosti a neopakovateľného duchovného zážitku. Nech mu to náš dobrotivý Pán mnohonásobne odplatí.

Mária Pančíková

V tichu nachádzame

slová

Gréckemu poetovi Simonidesovi, ktorý žil v 5. storočí pred Kristom, sa pripisuje veta: *„To, čo som povedal, som mnohokrát oľutoval, ale nikdy som neoľutoval to, že som mlčal.“* Aj ticho má nesmiernu hodnotu pre náš život a úzko súvisí so slovami, ktoré po ňom nasledujú. O hodnote a význame ticha hovorili mnohí duchovní autori a dnes, v dobe všeobecnej inflácie slova, majú ich usmernenia mimoriadnu aktuálnosť. Podľa nich ticho má takú hodnotu, akú majú motívy, ktoré ho inšpirujú. A tak jestvuje síce aj *trestuhodné ticho,* ktoré je motivované zbabelosťou, hnevom alebo nezáujmom, ale i *ticho posvätné,* ktoré je stretnutím a rozhovorom s Bohom. Posvätné ticho vedie k vnútornému poriadku a k hodnotným slovám. Niektoré slová môžu byť len prázdnym zvukom, nedotknú sa srdca človeka, pretože sú povrchné, nepravdivé a často zlé. Slová človeka však môžu v sebe obsahovať i niečo z váhy Božieho slova, pred ktorým mali poslucháči rešpekt pre jeho pravdivosť, závažnosť a hĺbku. Aké sú podmienky k tomu, aby i naše slová patrili do tejto druhej kategórie? Všimnime si tri etapy, ktoré by ich mali predchádzať. Sú to vnímavé ticho, komunikácia bez slov a usporiadanie nášho vnútra.

1. Prvou podmienkou hodnoty a váhy našich slov je vnímavé ticho.

O P. Márii nám evanjelista píše, že *„Mária zachovávala všetky slová vo svojom srdci a premýšľala o nich“* (porov. Lk 2, 19). Na toto zachovávanie a premýšľanie v srdci je potrebná istá vnútorná vnímavosť. Vnímavosť voči obsahu slov alebo udalostí však vnútorné ticho neprináša automaticky. Treba sa ich učiť zachytiť. Toto zachytávanie možno prirovnať k citlivosti voči svetu hudobných zvukov. Po istom čase štúdia hudby človek začne hudbu vnímať inak. Hudba sa pre neho stáva akoby novým jazykom, ktorý k nemu síce hovoril i predtým, lenže človek bez vypestovanej vnímavosti mu nerozumel. Tu ide o **vnútorné ticho ako vytvorenie priestoru pre porozumenie sebe samému.** Bez mlčania človek nevytvorí podmienky na stretnutie s Bohom, ani s blížnym, ba dokonca ani so sebou samým. Tieto tri roviny dialógu navzájom úzko súvisia. Žijeme vo svete, ktorý je preplnený hlukom. Zvykli sme si naň až tak, že ticho a mlčanie nás mnohých vyrušuje. No mlčanie je najzákladnejším predpokladom k tomu**,** aby sme mohli počuť a viesť vnútorný dialóg. Celkom prakticky, vnímavé ticho znamená nájsť si denne čas na to, aby bol človek sám so sebou a pokúsiť sa zachytiť to, čo mu našepkáva myseľ a srdce.

2. Druhou etapou vnútorného ticha je komunikácia bez slov, alebo tiež vnútorný dialóg.

I tu nám môže napomôcť skúsenosť z hudobnej praxe. Hrať v orchestri pod vedením dirigenta znamená sledovať jeho gestá, ktoré sú nástrojom komunikácie medzi dirigentom a hudobníkom. Hudobná interpretácia však pozná aj iný spôsob komunikácie, ktorý má charakter spoločného cítenia a vnímania umeleckého diela. Pri takejto komunikácii stačí len pohľad dirigenta a citlivý hudobník vie, čo znamená. Z pohľadu vycíti, ako má daný úsek hudobného diela interpretovať a čo sa od neho v rámci orchestra v danom okamihu očakáva. Podobná komunikácia jestvuje i medzi ľuďmi, ktorí sa majú radi. Vzájomná láska im umožňuje porozumieť si i bez toho, aby používali množstvo slov. Komunikujú srdcom. Istý staroveký príbeh hovorí o tom, ako abba Arsenio, ktorý žil na osamelom mieste, dostal návštevu. Po krátkom privítaní zostal so svojimi hosťami v tichu. Ako sám hovorí, nebolo to preto, aby vyskúšal ich trpezlivosť, ale aby ich mohol lepšie spoznať prostredníctvom ich obyčajnej prítomnosti. Stáť jednoducho v prítomnosti človeka nám odhalí čosi z jeho osobnosti. Platí to o prítomnosti ľudí, ale podobne i o prítomnosti Boha. Preto skúsení autori odporúčajú, aby sme sa akoby postavili pred Boha, aby sme si často uvedomovali Božiu prítomnosť. Táto skutočnosť priam fascinovala majstrov duchovného života. Pokúšali sa vedomie Božej prítomnosti neustále v sebe obnovovať, a tak sa im podarilo v Božej prítomnosti prežívať celé dni, ba dokonca celý život. Žili nielen s vedomím Božej prítomnosti, ale dokonca s pocitom neustálej komunikácie s ním. Duchovní autori nazývajú túto komunikáciu bez slov i mystickým tichom alebo modlitbou srdca. Neale Donald Walsch povedal: *„Ľudia zabudnú, čo ste povedali, ľudia zabudnú, čo ste urobili, ale nikdy nezabudnú, ako sa vedľa vás cítili.“* Boh s nami komunikuje i cez pocit jeho prítomnosti. V praxi táto druhá etapa znamená uvedomovať si niekoľkokrát za deň Božiu prítomnosť a snažiť sa porozumieť tomu, čo mi v podobe udalostí alebo rôznych zážitkov chce Boh povedať. Aký pocit vo mne vyvolávajú jednotlivé udalosti dňa, keď ich vnímam s vedomím Božej prítomnosti.

3. Treťou etapou vnútorného ticha je nové usporiadanie našich myšlienok, nášho vnútra.

Mlčanie a vnútorná komunikácia nás vedú k novým postojom. Napríklad k chápaniu skutočnosti, že ľudí a veci nepotrebujeme až do takej miery, ako sme si mysleli. Ľudí máme milovať, nie ich potrebovať. V tichu človek pochopí, že skutočne potrebných vecí pre život nie je až tak veľa. Sv. Gregor Nysský upozornil na omyl mnohých ľudí, ktorí si zamieňajú *potrebné* s *vášnivým prianím* a Teofan Zatvorník vysvetľuje, ako je takýto zmätok možný. Hovorí, že má základ v našich nie dobrých návykoch. A tak vnútorné ticho vedie k usporiadaniu vecí a k schopnosti zaradiť ich do kategórií potrebných, užitočných a príjemných skutočností. Vnútorné ticho je súčasťou dôležitých činností v našom živote, často kľúčových. V tichu čítame knihy, uvažujeme, reflektujeme nad svojím životom. V tichu robíme i rozhodnutia, ktoré sú poslednou fázou našich vnútorných myšlienkových pochodov. Veľké osobnosti ducha s mimoriadnou pozornosťou kultivovali svoje vnútorné ticho, lebo vedeli, že cez vnímanie, komunikáciu bez slov a cez usporiadanie myšlienok sa mení na slová a skutky, ktoré majú nenávratnú podobu. Chceli sa jednoducho vyhnúť zlým myšlienkam, za ktorými spoznávali zlého ducha, často maskovaného v mnohotvárnych príťažlivých podobách. Preto venovali tichu mimoriadnu pozornosť. Táto tretia etapa ticha znamená konkrétne si usporiadať svoje myšlienky a celé vnútro. Hierarchicky zoradiť veci potrebné, užitočné a príjemné ako aj rozhodnutie podľa tohto usporiadania hovoriť a konať.

Na tieto tri etapy vnútorného ticha nadväzujú slová. *Ticho* je teda váhou a mierou našich slov. Preto sv. Bazil kritizoval arogantné, urážlivé a bezohľadné slová adresované bratom. Vedel totiž, že im predchádza neusporiadané vnútro, v ktorom chýba vnútorné ticho a aj dialóg s Bohom. A vedel i o tom, že do takéhoto vnútra ľahko vstúpi nepriateľ našej duše. V bežnom živote sa stretávame so zákonom istej miery a pomeru. Ak tieto veci porušíme, naše slová nedosiahnu potrebnú hodnotu a takéto slová neskôr oľutujeme. Človek žijúci aj pravdivým duchovným životom sa vyhýba neužitočným slovám a ľahko odhalí slová povrchné a plytké.

Skúsme si občas prekontrolovať, či našim slovám a skutkom predchádzajú aspoň čiastočne uvedené tri etapy vnútorného ticha. Či im predchádza vnímavé ticho, komunikácia bez slov a usporiadanie nášho vnútra. Čas takto strávený sa nikdy nestratí, ale sa premení do slov, ktoré sa dotknú srdca človeka nie ako šíp, ale ako pohladenie.

Roman Kupčák, duchovný otec vo Valaskej

44. ročník Festivalu dychových hudieb Valaská 2015

Horúca prvá júnová sobota patrila v našej obci už po 44-krát dychovej hudbe. Dychovkári z celého regiónu sa stretli, aby ukázali, čo nového sa naučili a potešili divákov peknými skladbami a piesňami. 44. ročník festivalu – memoriálu Jožka Kučeru tradične začal napochodovaním Dychovej hudby Železiarní Podbrezová na námestie a slávnostnou úvodnou fanfárou z pera Jána Jenču. Naopak netradične patril úvod festivalu Vojenskej hudbe Banská Bystrica. To najlepšie zvykne byť na konci, no dôvod bol jednoduchý, jeden z vojakov sa ženil, a tak sa vojenskí muzikanti ponáhľali na svadbu. Po nich zahrali malé dychovky – Selčianka z Banskej Bystrice, opäť k nám zavítal hosť z Moravy – Dychová hudba Bystřičanka z Valašskej Bystřice, Mostárenka z Brezna, prvýkrát u nás vystúpila DH Lutilka z Lutily. Predel medzi malými kapelami a veľkými orchestrami urobil Detský dychový orchester pri ZUŠ Brezno s dirigentom Marianom Švoňavom. Šikovnú mládež s plechovými nástrojmi v ruke samozrejme s pomocou dospelých hudobníkov a pedagógov im môžeme len závidieť. Nasledovali veľké orchestre – Dychový orchester Brezno, Dychová hudba Železiarní Podbrezová pod vedením Richarda Bundu a nakoniec my, domáci – Tanečný orchester Valaská s dirigentom Jankom Jenčom. Záver patril monstre-koncertu. Odzneli tri skladby, ktoré si zahrali všetci muzikanti spoločne – Slovenské mamičky, pochod Luna a valčík Si ako ozvena od breznianskeho skladateľa Vojtecha Wicka, ktorý žil od roku 1934 až do konca svojho života v Brezne. Bol to právnik, notár, hudobný skladateľ, učiteľ ĽŠU, propagátor slovenskej hudobnej kultúry na Horehroní. Autor vyše 400 hudobných diel z oblasti tanečnej hudby, inštrumentálnych skladieb pre základné umelecké školy, orchestrálnych skladieb a piesní. Zomrel v Brezne v roku 1985 a jeho piesňou sme si uctili 30. výročie jeho úmrtia. Nemôžeme vynechať pekné a šikovné mažoretky zo Zvolena, ktoré boli príjemným spestrením festivalu. Na námestie okrem muzikantov zavítali aj remeselníci, ktorí ponúkli niečo pod zub či pre potešenie očí. Poďakovať treba Družstvu vlastníkov oviec za voňavé oštiepky a chutnú žinčicu, členkám Jednoty dôchodcov vo Valaskej a Piesku, na námestí sa prezentoval aj pán Amrich so svojím zaťom p. Kurekom s výrobkami z kože, p. Vozáriková s jej obrazmi, p. Pacerová so syrom, p. Hrušková s vlastnoručne vyrobenou bižutériou a p. Nátherová so svojimi výrobkami. Za organizáciu ďakujeme OZ Pekný deň, Danke Králikovej a Alenke Kurekovej. Príležitosť prezentovať sa využila aj naša Základná umelecká škola vo Valaskej so svojím „hrajúcim" stánkom. Dychových nástrojov v našej ZUŠke stále ubúda. Chceli by sme aj my mať orchester z detí, žiakov. Rodičia skúste nám v tom pomôcť a dajte dieťa do ZUŠky na dychový nástroj.

Námestie bolo celý deň zaliate slnkom, bolo tak teplo, že to možno mnohých odradilo, no našlo sa predsa dosť divákov, ktorí prišli odmeniť hudobníkov svojím potleskom, aj keď boli väčšinou ukrytí v tieni stromov. Patrí im naše poďakovanie za ich priazeň.

Hudobné nástroje však skončením festivalu neutíchli, ale tóny dychovky a tanečnej hudby zneli i večer v záhradnej reštaurácii Perla, kde panovala skvelá nálada pri piesňach a melódiách v podaní DH Bystřičanka a nášho Tanečného orchestra Valaská so skvelými speváčkami Jarmilou Bánikovou, Jaroslavom Benkom a celoslovenským víťazom v speve Martinom Vetrákom.

Na záver chceme poďakovať vedeniu obce a SOS Banská Bystrica za skvelú organizáciu a podporu festivalu, ktorá je naozaj ukážkovou v rámci celého Slovenska, ako aj všetkým pracovníkom obecného úradu a spoločnosti Valbyt, ktorí sa podieľali na príprave a organizácii festivalu. Poďakovanie patrí aj zvukárom Marianovi Auxtovi a Robertovi Čunderlíkovi.

Zostáva nám už len tešiť sa na nastávajúci jubilejný 45. ročník festivalu. Chceli by sme, aby bol opäť niečím iný, výnimočný.

Ing. Róbert Hlaváčik
TO Valaská

Ľudové remeslá v objatí hudby

je názov podujatia, ktorý sme vymysleli pred 10-timi rokmi ako súčasť Festivalu dychových hudieb Valaská. Naším cieľom bolo podporiť úroveň festivalu a zároveň vyzdvihnúť prácu remeselníkov z našej obce. Roky plynú, remeselníkov ubúda a je čoraz ťažšie zaplniť námestie stánkami s výrobkami Valašťanov. Preto pozývame remeselníkov nielen z blízkeho, ale aj širokého okolia. Niektorí skúsia a viac neprídu, pretože sa im to nevyplatí, máločo zarobia, ak vôbec. Preto sme veľmi vďační tým, ktorí prídu a festival svojou prítomnosťou obohatia. Neľutujú čas, práve naopak, tešia sa, že strávia pekný deň plný hudby, stretnú sa s priateľmi či známymi a my sa tešíme, že prilákajú na námestie viacej návštevníkov.

Tento rok sme mohli obdivovať nádherné výtvarné diela Jany Vozárikovej, ktorej ilustrácie pre deti sú hodné knižného vydania. Pani Anna Nátherová ponúkala krásne textilné bábiky, s akými sa hrávali naše mamy či staré mamy, alebo praktické nákupné tašky. Fujary, biče či iné výrobky z dielne pána Tibora Amricha sú zhmotnením tradičnej slovenskej ľudovej kultúry. Fujara rozhodne na festival dychových hudieb patrí, hoci zatiaľ len uložená v stánku. Veľmi ma potešil pán Jozef Kurek, ktorý priamo na mieste predvádzal gravírovanie nožov. Už roky sa snažíme pozvať aj remeselníkov, ktorí by takto predviedli svoje umenie, prípadne umožnili záujemcom vyskúšať si svoju šikovnosť. Doteraz sa nám to nepodarilo, pretože buď je drahý materiál na spracovanie, alebo je veľmi náročná samotná realizácia. Členky Jednoty dôchodcov vo Valaskej pod vedením Evy Kúdelkovej a Piesku, ktoré zastupovala pani Anna Kramlová, spája nielen spolupráca, ale hlavne priateľstvo a srdečnosť. Spoločnými silami vytvorili krásny stánok, až človek žasol nad tým, čo všetko sa dá vyrobiť z novinového papiera, siloniek, „zicheriek", z čohokoľvek. Neviem si predstaviť náš malý „jarmok" bez žinčice, syra a oštiepkov z Družstva vlastníkov oviec pod vedením Jenula Mojžiša, či vynikajúceho kravského syra od Pacerovcov z Gazdovstva Úhraby. Všetkým týmto ľuďom patrí nielen poďakovanie za ich prítomnosť na festivale, ale aj uznanie a obdiv za trpezlivosť, šikovné ruky, pozornosť, cit a kus svojho „ja", ktoré vkladajú do každého svojho výrobku. Naše podujatie vlastnoručne vyrobenou bižutériou podporila aj Daniela Hrušková zo Zvolena a Marian Telka z Brezna s prútenými výrobkami. Deťom sa v stánku, ktorý pripravili učiteľky našej ZUŠ-ky, „dychárky" Mariana Faško-Rudášová a Adriana Bundová, venovali Andrejka a Martinka Dundovičové. Deti mali možnosť priamo sa zoznámiť s rôznymi dychovými nástrojmi a vyskúšať si ich. Verím, že sa to mnohým zapáčilo natoľko, že v budúcom školskom roku posilnia rady žiačikov dychového oddelenia našej ZUŠ-ky. Na záver chcem ešte poďakovať pánovi Ivanovi Havašovi za atrakcie pre deti.

Monika Senčeková za OZ Pekný deň

44. ročník Festivalu dychových hudieb fotoobjektívom

Čo rozprávali pamätníci

KOVÁČSKI MAJSTRI

Dom Mateja Jelena

Na Studničke, hneď pri mlyne, bola stará kováčska vyhňa. /Starý dom, kde bola, ešte stojí./ V dávnej minulosti, podľa záznamu v cirkevnej kronike, v nej pracoval kováč Tomáš Fodor. V zozname obyvateľov obce z roku 1819 sú okrem majstra Havaša zapísaní ako kováči Ignác Fodor, Jozef Aust a Jozef Chodor. V roku 1830 vlastnili Valašťania 176 volov a 174 koní, takže bolo čo podkúvať. V tých časoch sa okrem práce na svojich gazdovstvách zaoberali chlapi z dediny povozníctvom. Práce pre kováčov na kovaných častiach vozov bolo nadostač. Okolo roku 1900 sa na Studničku do domu so „šmykňou" /vedľa mlyna/ prisťahoval kováčsky majster Vraštiak, pochádzajúci z Brezna. Keď prišli gazdovia do mlyna s konským či volským povozom, vždy sa našla pre kováča nejaká práca. Pri podkúvaní neraz hrozilo nebezpečenstvo, že sa zviera splaší a bude neudržateľné. Raz pri takejto situácii kopol kováča Vraštiaka kôň do brucha tak nešťastne, že mu spôsobil ťažké poranenie, na následky čoho umrel. Jeho nešťastná vdova so siedmimi deťmi hľadala pomoc u svojich príbuzných v Košiciach.

KOVÁČ MATEJ JELEN

V roku 1850 sa na Liptove v rodine Jelenovcov narodil chlapec, ktorému dali meno Matej. V tomto kraji remeselníkov sa vyučil za kováča. Dobré podmienky pre podnikanie našiel v obci Valaská. V jej okolí sa okolo roku 1880 prudko rozvíjal priemysel, budovala sa železnica, čím vzniklo mnoho pracovných príležitostí pre remeselníkov, robotníkov aj obchodníkov. Matej Jelen sa tu rozhodol usadiť natrvalo. Za manželku si vyhliadol mladú vdovu Annu Alberti, rod. Burger z rodného Liptovského Hrádku. Priviedol si ju hneď po narodení synčeka Ernesta. Dom kováča Mateja Jelena v hornej časti obce stojí s úpravami v podstate dodnes. Obýva ho už piata generácia z tohto rodu, kováčova prapravnučka. V prízemnej miestnosti, bývalej vyhni, sa nachádzajú v stene upevnené kované kruhy, ktoré voľakedy slúžili na uviazanie ťažných zvierat pri podkúvaní. Na tomto mieste nebola voda, tak potrebná pri práci kováča a pre domácnosť. Kováč Matej Jelen si kúpil pozemky nad Veľkými Potôčkami, kde vyvierala voda. Túto stiahol pomocou drevených žľabov až ku svojmu obydliu. Takýto spôsob privádzania vody bol veľmi náročný na údržbu, žľaby bolo treba často čistiť. Preto si povolal odborníkov a dal vystavať studňu pri dome, ktorá siaha do hĺbky sedemnásť metrov. Manželia Jelenovci sa stali váženými občanmi Valaskej. Ich jediný syn Ernest pracoval ako majster v novopostavenej hydrocentrále na Piesku. V ťažkej dobe, pred a počas 1. svetovej vojny, v rokoch 1912 až 1917 bol Ernest Jelen richtárom obce. Oženil sa s Gizelou Dolňanovou, dcérou breznianskeho majetného mäsiara. Mali štyri krásne a vzdelané dcéry, ktoré boli pýchou rodičov aj starých rodičov. Všetky hrávali ochotnícke divadlá. Najstaršia Gizela, vydatá Chvojková, vynikala v ručných prácach, ktorým priúčala žiačky v rím.- katolíckej a obecnej škole. Druhá dcéra Jola sa vydala za staršieho brata MUDr. Dyonýza Diešku, ktorého ako sirotu s manželom pracujúcim v jednej z vedúcich funkcií podbrezovských Železiarní, podporovali v štúdiách na Karlovej univerzite. Dcéra Oľga pracovala ako úradníčka na notárskom úrade vo Valaskej. V čase 2. svetovej vojny sa zapojila do práce pre odboj, podieľala sa na výrobe falošných dokladov pre záchranu ľudí v nebezpečenstve. Po vyzradení bola vypočúvaná gestapom v Brezne u Piaristov, vo vtedajšom väzení. O mučení zatĺkaním špendlíkov pod nechty sa pani Oľge ťažko rozprávalo svojim potomkom. Zachránili ju vplyvní príbuzní z Brezna. Najmladšia dcéra Klára vyštudovala za učiteľku. Zakrátko učila aj vo Valaskej. Jej bývalí žiaci, dnes v pokročilom veku, na ňu spomínajú ako na veľmi milú a krásnu ženu. Vydala sa za učiteľa českého pôvodu, ktorý sa za Slovenského štátu musel vysťahovať do Čiech. Zmenil profesiu, stal sa vojenským veliteľom. Manželka ho nasledovala. Všetky štyri dcéry Ernesta Jelena aj so svojimi najbližšími si zvolili za miesto posledného odpočinku valaštiansky cintorín, kde spia svoj večný sen vedľa svojich predkov.

Ako si spomínal na kováča Mateja Jelena môj prastarý otec, Martin Bánik Krivý?

Na prelome 19. a 20. storočia, keď sa na Piesku veľa budovalo, bol tu dostatok práce aj pre kočovných cigánskych kováčov. Na jar, keď sa oteplilo, prichádzali z Dolniakov aj so svojimi rodinami, na vozoch zakrytých plachtou. Utáborili sa pod Dielom pri „žliebku", kde mali vodu potrebnú pre život aj prácu. Zdržiavali sa tam až do jesene. Tam sa cigánskemu majstrovi kováčovi narodil syn. Za krstného otca si zavolal váženého majstra Mateja Jelena. Ten si v deň krstu objednal z podbrezovskej fabriky panský koč s konským záprahom. Manželia Jelenovci viezli krstného synka na koči spod Dielu na krst do kostola vo Valaskej. Doma pripravili pre rodinu patričnú hostinu.

Pamiatkou na zručnosť a umenie kováčskeho majstra Mateja Jelena sú kované, ešte zachovalé ohrádky okolo jeho a niektorých iných hrobov, na miestnom cintoríne. Kováčske rody sa významnou mierou zapísali do histórie obce Valaská.

Mária Luptáková

Na farme pod Lipovou

Na konci školského roka zvyknú žiaci chodiť na výlety do rôznych miest Slovenska, utužiť kolektív, nabrať zážitky, vidieť niečo nové. Pre niektoré deti je ťažké vydržať už aj samotnú dlhšiu cestu autobusom. Zvlášť náročné je to pre deti zo špeciálnej školy, ktoré sú zaradené do tried s individuálnym vzdelávacím programom a majú rôzne zdravotné problémy.

No po zážitky netreba chodiť ďaleko! Aj tu vo Valaskej sa dá všeličo zažiť. A keby ste vedeli, čo všetko dokážu pani učiteľky zo špeciálnej školy pre svojich zverencov vybaviť, závideli by ste. Len nedávno boli na exkurzii v hasični, o dva týždne na to sa mohli pohrať so psíkmi cvičenými na canisterapiu, 1. júna im záchranári na lúke pod školou do podrobností ukázali svoj záchranársky kufrík a otvorili sanitku a 16. júna si užili hodinku na gazdovstve Úhraby pod Lipovou.

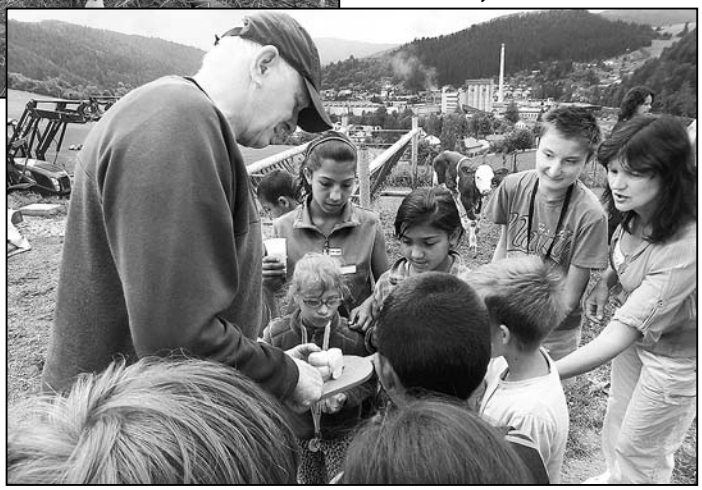

Na gazdovstve Úhraby deti zo špeciálnej školy vítal pán Pacera so svojimi novými prírastkami: dvoma dvojtýždňovými teliatkami. Jedno z nich ešte nemalo meno, tak ho deti pomenovali Miro. Roztopašné teliatka sa nedali len tak pohladkať, všelijako sa krútili, hopkali. Hlavne jalovička Anna, ktorá však krotla pri pohladkaní od prváčky Elenky, ktorá to so zvieratkami vie, ale s ľuďmi takmer nekomunikuje.

Deti sa po zoznámení s teliatkami rozbehli na lúku, kde bol pre ne pristavený traktor s vlečkou. Výsadu odviesť sa v kabíne traktora a šoférovať ho mal ten, kto dobehol prvý. Odtiaľ sa doviezli späť na gazdovstvo.

Tam ich Pacerovci ponúkli pochúťkami ich mliečnych výrobkov. Tvarohový termix vzápätí zmizol z misky a po gazdovskom makovo -tvarohovom koláči si deti oblizovali prsty a pani učiteľky pýtali naň recept.

Na gazdovstve robia z kravského mlieka aj rôzne syry. Niekoľko sa ich práve údilo v udiarni a za touto vôňou to ťahalo aj deti. Pán Pacera im jeden syr vytiahol priamo z udiarne, nakrájal na plátky, ale ako sa ukázalo, jeden bol málo.

Keď sa deti občerstvili mliečkom, nachovali z fľašky aj teliatka.

Pán Pacera im vysvetlil, prečo teliatka nie sú so svojimi mamičkami - kravičkami a necicajú mliečko priamo od nich. Kravičkám sa tvorí viac mliečka, než by teliatka dokázali vypiť. Ak by kravičke neodsali všetko mliečko, mohlo by sa jej zapáliť vemeno.

I keď času nebolo veľa, deti si nechceli nechať ujsť dojenie kravy.

Bolo by veru ešte čo ukázať, o čom hovoriť, ale čas sa rýchlo krátil. Tak možno nabudúce si ukážu aj to, ako sa kravičkám pripravuje obživa na zimu, ako sa skladuje seno, ako sa vyrábajú mliečne výrobky.

Na gazdovstve Úhraby pod Lipovou sa dá kúpiť mliečko každý deň ráno od 7:30 do 9:00 a večer od 18:30 do 20:00. Okrem toho si tu môžete kúpiť maslo, tvaroh, syry.

Veľa z nás si zvyklo na pohodlie mať kedykoľvek poruke trvanlivé krabicové mlieko. Roky sme už neochutnali mlieko neodstredené, nehomogenizované a nepasterizované a o chuť pravého mlieka sme ukrátili aj svoje deti. Pritom čerstvému mlieku sa nič nevyrovná a je to dokonalá potravina.

V poslednej dobe sa množia dôkazy o jeho prospešnosti a prevencii pri znižovaní rizika civilizačných ochorení, osteoporózy, rakoviny čreva. Mlieko obsahuje prakticky všetky vitamíny a vyše 60 enzýmov s rôznymi biologickými účinkami (protirakovinové, antimikrobiálne, antisklerotické, imunostimulačné a ďalšie).

No o pôvode mlieka z krabice nič nevieme, nevieme, v akej oblasti sa kravičky pasú, zatiaľ čo o podmienkach chovu týchto kravičiek vieme.

Slovensko je na 23. mieste v spotrebe mlieka v rámci EÚ, ale na popredných priečkach v ochorení na rakovinu, čo môže mať súvis. Spotreba mlieka na osobu a rok je na Slovensku okolo 163 kg a zaostávame o 40 – 65 kg za inými krajinami.

Mliečko sa dá na mnoho spôsobov zužitkovať a nemusíme sa báť, že sa nám pokazí. Veď aj kyslé obsahom živých kultúr pozitívne ovplyvňuje metabolickú aktivitu črevnej mikroflóry, stimuluje imunitný systém, redukuje sérový cholesterol a pod. Receptov na mliečne výrobky majú na gazdovstve dosť.

Na záver recept koláča, ktorý všetkým chutil:

Gazdovský makovo - tvarohový koláč

Cesto:

250 g masla /môže byť aj náhrada/
200 g kryštálového cukru /môže byť aj práškový/
4 žĺtka
Všetko spolu vymiešať.

Primiešať:

0,5 l mlieka
250 g pomletého maku
200 g polohrubej múky
2 veľké lyžice kakaa
1 lyžičku sódy bikarbóny
sneh zo 4 bielkov

Dať piecť na vymastený a posypaný plech /asi pri 180 stupňoch C/. Na upečené, vychladnuté cesto poukladať precedený brusnicový alebo čučoriedkový kompót /zaujímavé by boli čerstvé lesné plody, ale ich trochu prisladiť/. Opatrne naniesť tvarohovú plnku - 750 g mäkšieho tvarohu zmiešať s 3 lyžicami kryštálového alebo práškového cukru plus vanilkový cukor /cukor podľa chuti/, pridať asi 2 lyžice masla, môže byť trochu škorice a iné. Na tvaroh vyliať čokoládovú polevu.

Jana Petrásková

TRADÍCIA JÁNSKYCH OHŇOV

Zapálenie vatry na Jána je dnes už len spomienkou na kedysi silnú tradíciu jánskych ohňov, ktoré sa pálili aj dva týždne a mali svoj praktický význam pri ničení premnoženého hmyzu, spoločenský, kde sa stretávala a spoznávala mládež, ale aj magický, lebo sa verilo, že sa tým zabezpečí dobrá úroda. Verilo sa, že rastliny nazbierané na Jána majú väčší liečivý účinok a tiež, že kto chytí svätojánsku mušku, bude mať šťastie.

Vo Valaskej mládenci pripravovali vatru z 23. na 24. júna najčastejšie na Húšťavke. Do prostriedku vložili smriečok, ktorý volali Jánom a okolo naukladali raždie a drevo. Dievky púšťali dole Hronom vence uvité z margarétok a tá, ktorej odplával najrýchlejšie, mala ísť k oltáru ako prvá. Keď sa zotmelo, mládenci zapálili vatru a behali po okolí so zapálenými fakľami a starými metlami. Mládež sa bavila spevom a tancom.

Dnes sa Jánska vatra kladie pod Lipovou, zapaľujú ju hasiči a organizáciu zabezpečujú tí skôr narodení, a tak podujatiu chýba nespútaná sila mladosti.

Jana Petrásková

Splav netradičných plavidiel

Podujatie s trochou adrenalínu. Tu je možnosť na pár hodín zobrať na seba podobu inej osoby, rozprávkovej bytosti, historickej postavy.

Tento rok sa v Brezne pod mostom autobusovej zastávky pri Hrone stretli rôzne osobnosti. Po privítaní účastníkov p. starostom Valaskej Ing. Jurajom Uhrinom, ktorý poprial všetkým šťastnú plavbu a nalial do Hrona „štamperlík" pálenky, aby Neptún prial splavujúcim posádkam, splav začal.

Na vodu ako prvá vyplávala posádka Stroskotanci, kapitán Matej Šváb, posádka Milan Šváb, Tomáš Muránsky. Druhá posádka Yoko a John Lennonovci (Žofka Hubertová, Juraj Hubert) po štarte nezvládla svoje plavidlo a vyskúšala teplotu Hrona. Tretí sa položili na Hron Piráti(Milan Vrbovský, Ľubo Stieranka, Jaroslav Francisci, Karol Štulajter). Výstrelom z dela, umiestneným na svojom plavidle, vypálili štartovaciu salvu. Duo Folklórna družina (Filip Tesák, ZuzkaTkáčiková) splavovali Hron po prvýkrát. Na počesť pamiatky Pierre Brice posádka Winnetou a Ribana (Ján Turoň, Janka Schreinerová) s fajkou mieru splavili divoký Hron. Školáčky (Peťa Faráriková, Zuzka Martinčeková) zasadli pred školskú tabuľu a nechali sa unášať. Červená čiapočka(Alica Steinsdorferová, Maťa Vrbovská, Silvia Vilhanová) vyštartovala, keď stará mama ľahla do postele. Posledné sa na Hron položili Kuchárky(Milan Babčan, Jozef Vrbovský, Pavel Vilhan), múka poletovala vzduchom, kuchárky chystali obed.

Vody Hrona boli optimálne, plavba prebiehala pokojne, až na malé zranenie Žofky H., ktorá si podvrtla členok. Ešte jedna vec sa stala počas plavby. Vlk zožral starú mamu a na breh vo Valaskej pri futbalovom ihrisku vystúpili: Červená čiapočka, horár a vlk. Školáčkam sa podarilo nesedieť celý čas na svojich stoličkách a v rámci praktickej výučby aj oni odskúšali teplotu vôd Hrona. Winnetou mal svoje plavidlo „deravé ako ústa starej ženy" (praskla im pneumatika), tak sa ich ujali Kuchárky a pomohli im doplávať do cieľa.

Divácka kulisa od štartu po cieľ bola naozaj bohatá a ľudia sa presúvali od mosta k mostu, aby videli pirátov strieľať z dela, kuchárky zvolávať na obed, vlka zožrať starú mamu. V cieli sme naložili plavidlá na auto Maťa Krupu, ktorý nás ochotne odviezol do Brezna, počkal kým splavíme a rozvozil plavidlá, pomohol i finančnou hotovosťou. Ceníme si to.

Vyhodnotenie posádok sa konalo na lúke pri HPÚ v materskej časti obce. Tretie miesto porota v zložení p. starosta Ing. Juraj Uhrin, šéfka OZ Pekný deň Anička Gondová, p. poštárka Božka Daxnerová prisúdili družstvu, teda mužstvu Kuchárok. Na druhom mieste sa umiestnili Piráti, prvé miesto obhájili vlaňajší Chrobáci, teraz Červená čiapočka. Porota ocenila všetkých zúčastnených, čo všetci samozrejme ocenili, pretože účastníci splavu boli z B. Bystrice, Bratislavy, Halán, Mýta, P. Polhory, Heľpy. Trošku nás mrzí, že nás Valašťanov tam bolo poredšie.

Po vyhlásení výsledkov prišiel čas na guľáš a voľnú zábavu. Skupina Buchajtramka – folkethno zahájila koncert so svojím príznačným temperamentom. Nedali sa prosiť a len s pár prestávkami hrali na počúvanie i do tanca.

Tento deň bol pekným dňom. Deti si posúťažili vďaka Evke Schallerovej, Monike Dobišovej, Zuzke Dlugošovej. Buchajtramka zabavila poslucháčov, Miky Németh ich perfektne ozvučil a počas prestávok robil DJ-ja. Miky, vďaka za ochotu a nezištnosť. Vďaka patrí p. Evke Farárikovej, ktorá priniesla dva plechy koláča a len tak ho rozdala medzi ľudí, Zuzke Dlugošovej, ktorá napiekla škvarkovníky, Marike Kušpálovej, ktorá upražila pampúšiky, p. Valovčanovej za utopence, pekáreň Cisár nám k nim dala chlieb, Jenulo Mojžiš, Peter Kučera oštiepky a žinčicu. Ďakujem patrí Šaňovi Petrikovičovi, Igorovi Medzihradskému, Mace Ďurčekovej-Šajgalovej, Petrovi Krošlákovi, Ružke Hasillovej, Ľubovi Štubňovi, Jarke Olšiakovej, Mirke Uhrinovej, Jozefovi Vrbovskému a v neposlednom rade Obecnému úradu vo Valaskej v z. p. starostu Ing. Juraja Uhrina.

Ochota niektorých ľudí prekvapuje. Niekedy v dobrom, niekedy v tom zápornom. 20.06.2015 boli okolo mňa ľudia, ktorí mi pomáhajú bez šomrania, nezištne, bez prázdnych rečí a sľubov, ktorí si stoja za „slovom chlapa" nuž a takíto ľudia robia tento svet krajší. Veľké, veľké ďakujem všetkým posádkam, sponzorom, ochotným, dobrým ľuďom.

Silvia Vilhanová

20.06.2015 sa konal Splav netradičných plavidiel so štartom z Brezna. Po privítaní posádok i divákov starostom Valaskej bola odštartovaná prvá loď. Stroskotanci zahájili napínavú súťaž. Ako druhí sa namočili už na štarte Yoko Ono s Johnom Lennonom. Tretí výstrelom z dela odštartovali Piráti, štvrtá bola dvojica krojovaných z názvom Folklórna družina. Školáčky bez dozoru sa odvážili ako piate splaviť Hron, šiesti vyplávali Ribana a Winnetou, no a na záver Červená čiapočka s poľovníkom a v posteli so starou mamou. Kuchárky s veľkým „srdcom" uzavreli štart.

Preteky prebiehali bez väčších problémov. Len s menšími nehodami. Napríklad Indiánom praskla guma, John Lennon sa prejavil ako odvážny muž a hodil sa do vody, potom ho museli školáčky zachraňovať a prijať na svoju plť. Yoko musela doveslovať sama. Piráti boli takí akční so streľbou, že si skoro aj loď potopili. Folklórna družina mala modernú navigáciu: „Zuzi, ideme do tej strany, to je asi ľavá!" Červená čiapočka nedala pozor na starú mamu a v cieli bol v posteli vlk, poľovník sa naňho len bezradne díval, a tak sme prišli o starú mať. Kuchárky múkou nachovali ryby po celom Hrone a neviem či dovarili tú polievku, čo sľúbili a či vôbec bude jedlá.

Tak sa skončilo sobotné zápolenie krásnou plavbou. Vydarená akcia ešte pokračovala a po vyhlásení víťazov k dobrej nálade hrala skupina Buchajtramka – folkethnomusicband a Miky Németh.

Za porotu Božena Daxnerová

Valaštianski talentovaní biológovia zo Základnej školy J. Simana vo Valaskej

V máji 2015 sa uskutočnilo obvodné kolo biologickej olympiády v priestoroch ZŠ Pionierska 2 Brezno. Tejto obvodnej súťaže sa zúčastnili najlepší žiaci zo školských kôl v rámci okresu Brezno. Súťaže sa celkovo zúčastnilo až 20 žiakov. Našu školu v teoretickej časti reprezentovala Lucia Farárová VII.B (obsadila 8. miesto) a Oliver Vlček VI.A (obsadil 9. miesto), za projektovú časť to boli Katarína Kureková VII.B (obsadila 5. miesto). Nevídaný úspech sa podaril našim dvom žiakom v projektovej časti, a to **Kristíne Molčanovej** VI.A, ktorá nakoniec skončila **na 2. mieste** a **Šimonovi Strnádikovi** VII.B, ktorý projektovú časť vyhral a umiestnil sa **na 1. mieste!**

Kristína Molčanová sa na obvodnom kole predstavila s témou **„Výroba vtáčích búdok“**, túto tému spracovala na základe svojej aktívnej účasti na biologickom krúžku. Svedomitou prácou a záujmom o prírodu preukázala svoje teoretické, ale aj praktické schopnosti a zručnosti. Predsedníčka okresnej komisie pre biológiu jej jednoznačne odporúčala venovať sa tejto problematike, nakoľko s touto témou, ak ju doplní o detailnejšie pozorovanie (monitorovanie) vtáctva, má veľkú šancu postúpiť na krajské kolo do Banskej Bystrice. Na základe týchto okolností sme sa spoločne s Kristínou dohodli, že sa budeme tejto problematike ešte intenzívnejšie venovať.

Šimon Strnádik sa na okresnom kole predstavil s témou **„Práca entomológa“**, túto tému spracoval na základe svojej trojročnej práce na entomologickom krúžku. Šimon získal plný počet bodov. Prvýkrát, odkedy som na našej škole, sme získali plný počet bodov v projektovej časti. Členovia okresnej komisie pre biológiu mu odporúčali venovať sa tejto problematike a na budúci školský rok opätovne ísť na olympiádu, tentokrát vytvorením si vlastnej entomologickej zbierky. So Šimonom sme sa dohodli, že spoločnými silami vytvoríme jeho vlastnú entomologickú zbierku bezstavovcov Valaskej.

Biologický krúžok pod mojím vedením na našej škole fungoval 4 roky a entomologický krúžok 3 roky. Žiaľ, v nasledujúcom školskom roku si oba krúžky *„dajú pauzu na jeden rok“*, nakoľko ma čakajú veľmi dôležité povinnosti na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre.

Na záver sa chcem poďakovať všetkým členom, či už biologického alebo entomologického krúžku, za ich aktívnu účasť v krúžkoch a verím, že si každý jeden člen našiel svoju správnu cestu k prírode Slovenska a k jej krásam.

PaedDr. Matúš Magera
vedúci biologického a entomologického krúžku ZŠ J. Simana Valaská

Miniakadémia štvrtákov

Už len pár dní do konca školského roka a naši štvrtáci zanedlho opustia prvý stupeň ZŠ a stanú sa staršími žiakmi. Na prvom stupni zažili štyri roky, mnoho sa naučili, majú priateľstvá s mladšími žiakmi.

S prvým stupňom sa rozlúčili programom, ktorý pripravili spoločne s triednymi pani učiteľkami. Náš program mal názov „Rodina a vzťahy“, čo je v dnešnej dobe veľmi dôležitá téma a štvrtáci už často riešia vzťahy medzi sebou aj v rodinách.

Na miniakadémiu sme pozvali našich rodičov aj starých rodičov. Mali možnosť vidieť, čo sa naši žiaci naučili počas štyroch rokov, čo dokážu. Ukázali svoju tvorivosť aj umelecké schopnosti, tiež ako sa v škole učíme teraz.

Náš program sa prelínal medzi „ulicou“ a školou, dopĺňali sme ho vstupmi na interaktívnej tabuli. Žiaci čítali úryvky z umeleckej literatúry, slohové práce na tému „Rodina.“ Humornou formou predviedli ukážky z vyučovacích hodín matematiky, vlastivedy, ukázali poznatky z prírodovedy o včele medonosnej. Svoje spevácke schopnosti predviedli Lucka Ťažká a Kamilka Paučová, ktorá dojala mamičky piesňou „Tak sa neboj mama“. Hru na gitare predviedla Livka Magáňová. Dievčence zatancovali dva moderné tance.

Tvorivé schopnosti štvrtáci ukázali aj pri tvorbe scény- budovy v meste, ktorú vytvorili na hodinách výtvarnej výchovy.

Úsmevy na tvárach hostí vyvolali animácie vytvorené žiakmi na hodinách informatiky. Žiaci predviedli aj krátku komunikáciu v anglickom jazyku a prečítali svoje projekty.

Na záver si rodičia pozreli fotografie, ako program vznikal. Štvrtáci sa miniakadémiou rozlúčili aj s mladšími spolužiakmi. Všetci im prajeme veľa úspechov na druhom stupni ZŠ. Nech sa vám darí, štvrtáci!

Čo na to štvrtáci?

Predstavenie bolo super. Páčilo sa mi, že tam boli tance, spev a čítanie zo zaujímavých knižiek. Páčila sa mi aj prezentácia, ktorú pripravila p. uč. Slivková. Aj naše animácie boli fajn. Keď som spievala o mame, niektoré mamy sa rozplakali. Aj pani učiteľke išli slzy do očí. Po predstavení ma všetci chválili, bola som na seba hrdá. ***Kamila Paučová***

Nácvik bol super, niektoré scény boli smiešne. Páčili sa mi moderné tance, ale aj ľudovky. ***Juraj Štulajter***

Myslím, že sme odviedli dobrú prácu. Páčila sa mi scéna, v ktorej sme tancovali. Aj rodičom sa podľa mňa páčila. Aj pani učiteľky sa „namakali“, aby to všetko dobre dopadlo. ***Mária Sviteková***

Pri nácviku som mal trochu trému, ale keď prišli rodičia , tréma bola preč. Najviac sa mi páčilo tanečné číslo a prírodoveda. ***Matej Mojžiš***

Najprv sme program dlho nacvičovali, potom sme si ho vyskúšali pred prvákmi. Ja som mal rolu učiteľa vlastivedy. Najprv sa mi páčili animácie. Starký a starká sa na mňa prišli pozrieť. Po predstavení som od nich dostal čokoládu. ***Lukáš Patúš***

Pri čítaní Analfabety Negramotnej som bol v strese, lebo som išiel na scénu medzi prvými. Bolo to super, lebo to bolo vtipné. Keď prišla mama, bol som šťastný, lebo mi tlieskala. ***Dominik Capko***

Najviac ma bavilo, keď som tancovala s kamoškami a spievala. Páčila sa mi prezentácia a animácie. Moji rodičia povedali, že to bolo prekrásne. ***Lucia Ťažká***

Mňa na našom vystúpení najviac bavil tanec a skúšanie. A ako sme sa všetci občas pomýlili. ***Jakub Dundovič***

Mňa najviac bavilo nacvičovanie, veľmi sme sa nasmiali. Keď Kamila spievala, mamám sa to páčilo a niektorým bolo do plaču. Páčili sa mi aj tance a animácie. ***Emma Janeková***

Najviac ma bavili slohové práce, úryvky z kníh, rozhovory na lavičke. Nenudila som sa ani na „vyučovacích hodinách“ a pri čítaní projektov. Celé vystúpenie sme ukončili anglickou pesničkou a fotkami z nácviku. Rodičom sa to páčilo. ***Lívia Magáňová***

Najviac sa mi páčilo, ako som tancovala s najlepšími kamarátkami, ale aj projekty „Moja rodina“. Na konci bola prezentácia, ako program vznikol. Bolo to všetko super. ***Dorota Slivková***

Páčili sa mi dialógy z bežného života zo základnej školy. Tance boli na moderné pesničky. Aj mne sa program páčil, aj keď sme ho nacvičovali my. Za prvým stupňom mi bude smutno, aj za pani učiteľkami. ***Lukáš Havaš***

Mgr Patrícia Hadžegová a PaedDr. Miriam Slivková

Koncoročná turistická akcia žiakov ZŠ Jaroslava Simana vo Valaskej a ich rodičov

Prosiecka a Kvačianska dolina

Dňa 20.6.2015 sme sa v skorých ranných hodinách vypravili na Liptov do nádherných dolín -Prosieckej a Kvačianskej. Zišli sme sa priaznivci turistiky z našej školy a pozvanie prijali aj niektorí bývalí členovia (žiaci) krúžku aj s ich rodičmi. V ten deň si to rozmyslelo aj počasie, akoby nám aj ono chcelo spríjemniť tento výnimočný deň.

Túto trasu sme opakovali spred niekoľkých rokov znova, lebo nám tu učarovala sila a krása prírody. Veľmi pozitívne bolo, že sa stále pracuje na skrášlení okolia a na sprístupňovaní informácií o dolinách formou tabúľ s dobovými fotografiami a ich opismi. Národná prírodná rezervácia - Prosiecka dolina - kaňon, je vymodelovaný činnosťou riečky Prosečianka. Nechýbajú tu rebríky, umelé stupy, reťaze, úzke rokliny, vyvieračky, „hrnce", vodopád (Červené piesky). Dolinou sme videli aj nepríjemnú stránku sily prírody – polom lesa po víchrici.

Na konci rokliny sa dolina rozširuje a začína sa to zelenať a hýriť rôznymi farbami. To sme prišli na lúky na Svorade. Stadiaľ máme nádherný pohľad na Západné Tatry. Necelá hodinka a sme v penzióne vo Veľkom Borovom, kde sme sa najedli a oddýchli si. Znechutili nás len premrštené ceny jedál.

Potom pokračujeme do Kvačianskej doliny, ale ešte skôr nás čakajú Oblazy- prenádherná časť túry - Mlyny a píla - unikátna technická pamiatka, ktorej chod bol vďaka dobrovoľníkom znova obnovený. Kvačianska dolina už vedie širokou, pôvodne vozovou cestou, až do dediny Kvačany. Cestou nás čakajú pekné pohľady nadol - do hlbokej rokliny, vytvorenej riečkou Kvačianka. Dokonca sme si mohli lepšie pozrieť roklinu novovytvorenou vyhliadkou z dreva.

Celodennú túru sme ukončili s príjemnými pocitmi z pobytu v krásnej prírode, ale aj zo stretnutia s veľmi milými ľuďmi. Bolo by pekné, aby takáto tradícia nezanikla, aby deti mali vo svojich rodičoch príklad tráviť voľný čas v prírode, jej poznávaní a objavovaní.

Mgr. J. Pohorelcová

Aj tohto roku sme boli úspešní

Za nami máme ďalší úspešný školský rok 2014/2015. Žiaci sa počas desiatich mesiacov naučili zase niečo nové a zaujímavé. Aj tohto roku sa naši žiaci ŠZŠI snažili a zúčastňovali rôznych súťaží. V apríli tohto roku sa 4 naši najlepší recitátori zúčastnili krajského kola v prednese poézie a prózy v Brezne. Trom sa podarilo získať pekné ocenenia. Dvaja získali prvé miesta vo svojich kategóriách. Miška Pavlovská v kategórii poézia mladších žiakov 1.- 3. ročník a Jakub Abrahám v kategórii poézia 4.- 6. ročník. Dňa 19. mája 2015 sa títo dvaja žiaci zúčastnili 5. celoslovenského a 0. medzinárodného kola v prednese poézie a prózy v Spišskej Novej Vsi. Aj tu sa nám podarilo získať prekrásne 2. miesto v kategórii poézie mladších žiakov 1.- 3. roč. zásluhou Mišky Pavlovskej. Okrem recitátorov máme aj dobrých spevákov. Naše žiačky sa v apríli zúčastnili krajského kola Husľový kľúčik v Banskej Bystrici. Vaneska Bartošová získala 1. miesto v kategórii mladších žiakov a Daniela Markusová 2. miesto v tej istej kategórii. Tieto žiačky sa potom dňa 20.mája 2015 vydali na ďalekú cestu do Bratislavy na celoslovenské kolo Husľový kľúčik Špeciálnych základných škôl. Vaneske Bartošovej sa podarilo získať 1. miesto v kategórii mladších žiakov. Všetkým našim úspešným žiakom gratulujeme a ďakujeme!

Mgr. Bartáková, ŠZŠI

VÝLET NA SPIŠ

Koniec školského roka sa pomaly blíži a žiaci sa už tešia na prázdniny. Ale ešte pred tým, ako opustia brány školy, sme pre tých najsnaživejších žiakov zorganizovali školský výlet na Spiš. Vo štvrtok 4. júna sa pod vedením učiteľov 37 žiakov OUI odviezlo autobusom na Spiš, kde sme si pozreli expozíciu Spišského hradu spolu s múzeom a okolím Spiša. Prehliadka hradu bola veľmi pekná, niektorí žiaci sa vyšplhali až na najvyššiu vežu, aby mali krásny výhľad na celé Spišské Podhradie. Potom sme sa presunuli do Spišskej Novej Vsi a navštívili sme zoologickú záhradu. Množstvo domácich, ale aj exotických zvierat sa nám ukázalo v celej svojej kráse, akoby tušili, že žiaci sa na ne veľmi tešili. Prezreli sme si aj expozíciu AQUATERRA, v ktorej plávali pestrofarebné ryby, krokodíly, korytnačky, hady a množstvo iných živočíchov. Po prehliadke si žiaci zakúpili malé sladké občerstvenie a drobné suveníry ako spomienku na výlet.

Mgr. Nezbedová, ŠZŠI

MDD v OUI

Zábavno-náučné dopoludnie pre deti a žiakov OUI Valaská pripravili tento rok pri príležitosti oslavy MDD pedagógovia v spolupráci s Červeným krížom v Banskej Bystrici. Akcia spojila v tento deň niekoľko zaujímavých aktivít. Už od začiatku vládla v škole radostná atmosféra. Ráno patrilo ukážkam činností jednotlivých krúžkov, do ktorých sa mohli zapojiť aj ostatní žiaci. Vyskúšali si prácu pri tvorení z rôznofarebného papiera, maľovali s prstovými farbami, naučili sa nové techniky pletenia náramkov, vytvárali výtvarné dielka a mini prezentácie na počítači, skúsili si peddig či servítkovú techniku. Zručnejší žiaci si trúfli aj na zhotovenie cukrárskych ozdôb, quillingové tvorenie a športovo nadaným ponúkli vedúci krúžkov pohybové aktivity zamerané na relax, tanec či športové súboje. V druhej časti dopoludnia sa žiakom predviedli pri praktických ukážkach aj ich páni učitelia. Školská jedáleň sa premenila na bar, kde sa miešali osviežujúce nápoje a koktaily spojené s ochutnávkou. Na ďalšom stanovišti ukázali svoju šikovnosť žiaci pri vyrezávaní ovocia a zeleniny – carvingu. Na školskom dvore si žiaci skúsili prácu murárov pod vedením pána majstra odborného výcviku. Túto časť dopoludnia spestrili žiakom aj členovia Červeného kríža z Banskej Bystrice, ktorí predviedli názorné praktické ukážky záchrany pri rôznych nehodách, spojené s prehliadkou záchranného vozidla. Ale aby sa žiaci aj zabavili a zrelaxovali, bol pre nich pripravený aj oddychový areál. Tu im vyhrávala

tanečná hudba, mali možnosť zahrať si súťažné hry, kresliť na asfalt, zašportovať si pri loptových hrách či zahrať si partičku v dáme. Počasie nám prialo a deťom sa aktivity páčili. Verím, že si z tohto dňa odniesli množstvo krásnych zážitkov.

Mgr. Nezbedová, ŠZŠI

Poďakovanie za MDD vo Valaskej

Dňa 24. 5. 2015 sa od 13:00 uskutočnil krásny program, venovaný deťom a zároveň aj ostatným obyvateľom našej obce. Touto formou sa chceme ako rodičia poďakovať za vynikajúcu myšlienku zrealizovať pekné popoludnie, nielen pre našich najmenších!

Myslíme si, že deti, ale aj ich rodičia, si prišli na svoje. Program bol bohatý: preteky na kolobežkách a odrážadlách, vystúpenie Smejka a Tanculienky, rodinné súťaže, kolotoč, nafukovacie hrady, trampolína, balóniky, cukrová vata, perníčky, klub vojenskej histórie ČSĽA Antropoid Mýto pod Ďumbierom, maľovanie na tvár od šikovných a talentovaných dievčat Andrey a Natálie Faškových a ich pána učiteľa Turňu, vozenie na koníkoch a na záver tombola. Na svoje si skutočne prišiel v tento deň každý.

Každé dieťa, ktoré súťažilo, dostalo medailu, sladkosť a lístok na tombolu. Tie najšikovnejšie, resp. najrýchlejšie deti dostali ešte aj súťažnú medailu a prví z jednotlivých kategórií dostali aj výborne vyzerajúcu tortičku.

Pre deti bolo pripravených veľa rôznych a zaujímavých cien. Ako rodičia si veľmi vážime, že odmenené boli aj deti, ktoré ešte súťažiť nevedeli.

Dovoľte nám touto formou poďakovať Obecnému úradu vo Valaskej, Komisii pre kultúru a šport pri Obecnom zastupiteľstve vo Valaskej, referentke pre kultúru, ako aj všetkým tým, ktorí akokoľvek, či už sponzorsky alebo materiálne, prípadne osobným prístupom prispeli k tomuto krásnemu dňu oslavy našich detí!

Veď odmena pre nás všetkých boli usmiate tváričky a radosť v očiach našich malých ratolestí! A to bol hádam hlavný cieľ organizátorov!! Ktorý podľa nás splnili na jednotku!

manželia Magerovci a Alexejko

Všetkým sponzorom, ktorí prispeli do tomboly pri príležitosti Dňa detí vo Valaskej, ktorý sa uskutočnil dňa 24.5.2015 srdečne ďakujeme za všetky obdarované deti.

Menovite:

Klaster HOREHRONIE, ADDY SLOVAKIA, AGROMIX Badinka Roman, GARAGE SPORT, K.R.T. Brezno, Dušan Faško - Interier - Hobby - Centrum , p. Šramko – SKLOMIX Valaská

PaedDr. Stanislava Benediková

ZO ŽIVOTA materskej školy

Školský rok sa končí a my bilancujeme. Podarilo sa nám splniť všetko, čo sme mali v pláne školy, alebo sme mohli urobiť toho viac? Myslím, že na túto otázku nie je potrebné odpovedať, hovoria za nás výsledky, ktoré sme dosiahli nielen vo výchovno-vzdelávacej činnosti, ale aj na poli spoločenského a kultúrneho života v našej v obci.

V druhom polroku školského roku sme uskutočnili niekoľko zaujímavých akcií, ktoré stoja za povšimnutie. V marci sa deti oboznámili s ľudovým obradom privolávania jari vynášaním Moreny. Deti mali pripravené ľudové tance, ktoré s hrdosťou pri tomto obrade odprezentovali. Preukázali svoje spevácke a tanečné zručnosti. Podporiť nás prišla aj široká verejnosť, ktorá so záujmom sleduje dianie v MŠ. Uskutočnili sme súťaž v prednese poézie a prózy, navštívili sme miestnu knižnicu. V spolupráci s KD vo Valaskej deťom prečítali rozprávky pani Evka Kúdelková a pán Mihok. Jednou z tém v ŠKVP je aj Naša Obec Valaská. V rámci tejto témy deti navštívili zamestnancov obecného úradu a oboznámili sa s ich prácou.

V apríli sme sa zúčastnili na spoločnej akcii Vyčistime svoju obec. Oslávili sme netradičnými aktivitami v triedach Deň zeme, Deň narcisov, stavanie mája v obci, pozdrav jubilantom, našim dôchodcom.

V máji sme privítali v našej MŠ všetky mamičky, pre ktoré si deti pripravili kultúrne vystúpenie a za lásku a starostlivosť im detičky poďakovali vlastnoručne zhotoveným darčekom. Tiež sme absolvovali týždenný pobyt detí v ŠvP Zbojská spojený s predplaveckou prípravou. Na detskom Chalupkovom Brezne našu MŠ úspešne reprezentovala naša predškoláčka, Ella Ťažká, ktorá bola ocenená za stvárnenie námetu a farebné zobrazenie, za čo jej ďakujeme. Nebolo to jediné ocenenie, môžeme sa pochváliť aj úspechom Moniky

Pleškovej na detskej okresnej olympiáde v Brezne, kde získala v hode kriketovou loptičkou 2. miesto a naše družstvo sa umiestnilo v celkovom hodnotení na 6. mieste.

Deň detí sme oslavovali tento rok dvakrát. Prvého júna sme deťom zahrali obľúbené divadielko Tri prasiatka a obdarovali ich malým darčekom. Piateho júna sme sa zúčastnili výletu Čiernohronskou železničkou do Vydrova, kde sme absolvovali prehliadku skanzenu a rôzne športové súťaže. Počasie nám prialo, deťom, ale aj ostatným zúčastneným sa veľmi páčilo, takže o rok si to určite zopakujeme. Nezabudli sme ani na našich ockov, pre ktorých sme pripravili športové popoludnie, ktoré sme ukončili opekaním špekáčikov v altánkoch na Lipovej. Odprevadili sme na výlet do Bojníc tri plné autobusy detí a rodičov, kde spoločne absolvovali prehliadku ZOO, Bojnického zámku a viacerí si výlet spríjemnili kúpaním sa v Chalmovej.

Naši predškoláci spestrili svojím kultúrnym programom aj oslavu príchodu leta – pálenia Jána.

Vyzdobené triedy, slávnostný obed, rozlúčka našich predškolákov s materskou školou, svojimi mladšími kamarátmi, ale aj s vedením našej obce, MŠ, tetami kuchárkami. Sprievod obcou, takáto bola rozlúčka našich budúcich prvákov. Dúfame, že na našu materskú školu im ostanú len samé krásne spomienky. Prajeme im veľa úspechov v škole.

Všetkým deťom, rodičom, ale aj celému kolektívu materskej školy prajem príjemné prežitie letných prázdnin, veľa slniečka a oddychu.

Mgr. Iveta Babčanová,
riaditeľka MŠ

Florbalový turnaj v našej obci

Pri príležitosti MDD sa v stredu 3. 6. 2015 v priestoroch telocvične ZŠ J. Simana vo Valaskej uskutočnil nultý ročník florbalového turnaja žiakov základných škôl okresu Brezno. Na turnaj sa prihlásilo 8 škôl. Na základe žrebu sa rozdelili do 2 skupín. V skupine „A" súťažili ZŠ s MŠ MPČĽ Brezno, Gymnázium J. Chalupku Brezno, ZŠ s MŠ Pionierska 2 Brezno a ZŠ s MŠ K. Rapoša Brezno. V skupine „B" súťažilo domáce družstvo ZŠ J. Simana Valaská, ZŠ Čierny Balog, ZŠ s MŠ Nemecká a ZŠ Podbrezová.

Organizačný výbor turnaja: Mgr. Š. Piliarová (riaditeľka ZŠ J. Simana Valaská), Ing. G. Chovaníková (výkonná riaditeľka OZ„Zober loptu, nie drogy"), Ing. J. Uhrin (starosta obce Valaská), PaedDr. M. Magera (odborný garant turnaja, zástupca starostu obce Valaská).

Naše domáce družstvo si vo svojom prvom zápase zmeralo sily so ZŠ s MŠ Nemecká a dvoma gólmi zvíťazilo 2:0. V druhom zápase súperili naši chlapci so ZŠ Podbrezová, sympatickou hrou suverénne vyhrali 7:1, a tento gólový rozdiel bol zároveň aj najväčším v rámci celého turnaja. V poslednom zápase v skupine si zmerali sily so ZŠ Čierny Balog (tomuto

družstvu sme mali čo „oplácať", nakoľko na jar 2015 sme vďaka remíze s nimi nepostúpili do finále), chlapci s veľkou motiváciou nakoniec tesne, ale predsa ubránili víťazstvo 3:2, a tak sa umiestnili na 1. mieste v skupine „B", na druhom mieste skončila ZŠ Čierny Balog. V druhej skupine „B" nakoniec z prvého miesta postúpila ZŠ s MŠ MPČĽ Brezno a z druhého miesta Gymnázium J. Chalupku Brezno.

V semifinále sa naši chlapci stretli s veľmi silným súperom z Gymnázia J. Chalupku Brezno, zápas bol veľmi vyrovnaný, ale napriek tomu naši chlapci zvíťazili 2:0 a postúpili do finále.

Vo finálovom zápase sa stretli s družstvom ZŠ s MŠ MPČĽ Brezno. Naši chlapci vyhrávali už o 2 góly, ale súper dokázal vyrovnať. Dráma bola do posledných minút či sekúnd. V poslednej minúte naši chlapci strelili víťazný gól a zápas vyhrali nakoniec po tvrdom a ťažkom boji 4:3. Týmto víťazstvom naši chlapci vyhrali Nultý ročník florbalového turnaja o pohár starostu obce Valaská.

Pre najlepšieho strelca turnaja bola pripravená cena zástupcu starostu obce Valaská. Teší ma, že najlepším strelcom turnaja sa stal Valašťan Filip Uhrin, ktorý strelil neuveriteľných 10 gólov za 5 zápasov!!! Celkové skóre našich chlapcov: vyhrali 5 zápasov a 18 gólov strelili, dostali len 6 gólov.

Keďže v takomto zložení sa už s chlapcami nestretnem, môžem jednoznačne skonštatovať, že som veľmi HRDÝ, že som mal tú česť 3 roky chlapcov pripravovať ako ich tréner počas krúžkov florbalového turnaja, ale aj počas víkendov, počas všetkých spoločných turnajov a som rád, že krásnou bodkou ich pôsobenia a snaženia je 1. miesto.

Zloženie nášho valaštianskeho družstva: Viliam Kúdelka, Patrik Hadžega, Dávid Hučko, Dávid Kurek, Šimon Uhrin, Ján Chudic, Peter Kučera, Filip Uhrin.

Čo dodať na záver? Hádam POĎAKOVAŤ všetkým, ktorí sa akoukoľvek formou zaslúžili o zrealizovanie florbalového turnaja vo Valaskej:
domácemu družstvu chlapcov – 9 statočných bojovníkov,
siedmim hosťujúcim školám z okresu Brezno a ich trénerom,

Obecnému úradu vo Valaskej na čele so starostom obce Ing. J. Uhrinom,
ZŠ J. Simana vo Valaskej na čele s p. riaditeľkou Mgr. Š. Piliarovou,
OZ „Zober loptu, nie drogy" na čele s riaditeľkou Ing. G. Chovaníkovou z Košíc,
poslancovi ObZ vo Valaskej Marekovi Poliakovi za ovocie a občerstvenie,
PaedDr. M. Badinkovej, Mgr. K. Paprčkovej a Mgr. J. Pohorelcovej za pomoc pri príprave materiálno-technického zabezpečenia turnaja,
všetkým ostatným, ktorí akoukoľvek formou prispeli k tomuto krásnemu podujatiu pri príležitosti MDD.

Verím, že budúci rok, v ktorom sa bude konať 1. ročník florbalového turnaja o pohár starostu obce Valaská, bude minimálne tak úspešný, ako bol nultý ročník, ak nie ešte viac.

PaedDr. Matúš Magera zástupca starostu obce, florbalový tréner domáceho družstva

Na počesť 70. výročia ukončenia 2. svetovej vojny a 73. výročia vypálenia Lidíc dňa 11.06.2015 cez našu obec prebehla pod záštitou prezidenta Slovenskej republiky Andreja Kisku Medzinárodná štafeta „Dukla Lidice 2015". Pri tejto príležitosti podporili túto peknú myšlienku aj športovci z našej školy s pani učiteľkou Pohorelcovou svojou aktívnou účasťou.

PaedDr. Michaela Badinková

Pred pár týždňami som si zapla TV. Vysielali reláciu Extrémne v horách, ktorá v tejto časti pojednáva o skupine nadšencov venujúcim sa skialpinizmu. Medzi týmito nadšencami sa objavila na obrazovke mne známa tvár Raďa Krbilu z Valaskej.

Ako si sa dostal k skialpinizmu?

- Svitlo mi to v hlave samému. Bol som lyžovať a pre poruchu zastala lanovka. Rad dlhý, tak som s ostatnými čakal. Popri lanovke si na svojich lyžiach šliapal pán a vedľa neho pobehoval psík. Toto bolo pre mňa zásadné a rozhodujúce. Prečo mám stáť v rade, keď na lanovku nemusím byť odkázaný, ak si pôjdem šliapať sám? Poprosil som švagra, ktorý sa tomu venuje, aby mi zohnal mne adekvátnu výstroj a začal som.

Ktorý bol tvoj prvý vrchol ?

- Prvé výstupy som mal na Majeri, potom som vyšliapal Mýto pod Ďumbierom, to mi už bolo málo, tak som skúsil Čertovicu, Chopok, severné žľaby. Nuž a keď to raz chytí za srdce, niet návratu. V kopcoch ostávam sám so svojimi myšlienkami.

Robíš aj cyklistiku. Čo ťa k cyklistike priviedlo a ako dlho sa jej venuješ?

- S cyklistikou som začal neskoro, až v r. 2008. Kúpil som bicykel synovi a ten ho nevyužíval. Bolo mi to ľúto, a tak som to skúsil ja.

Ktoré kopce na Slovensku máš schodené, či zjazdené a ktoré ťa najviac očarili, čo si šiel najdlhšie?

- Najdlhšiu trať som spravil Bešeňovú a späť, za najkrajší úsek považujem Sardíniu, ktorú som navštívil s klubom SCK Ďumbier Brezno na cyklozájazde. Nedám dopustiť na Hrb, Sihlu, Čertovicu a mnoho iných slovenských kopčekov a kopcov. Horskí cyklisti totiž nie sú hltači kilometrov, jazda v teréne je aj o premýšľaní a obtiažnosti terénu.

Ako zvládaš menežovanie rodiny, práce, voľnočasových aktivít? Vieme o tebe, že si aktívnym členom DHZ Valaská.

- Moja práca si ma vyžaduje zvyčajne do večera. V lete si sadnem na bicykel a idem sa previezť aspoň na Tri vody, ak je pokročilý čas, idem si zabehať na Lipovú. Chodím aj so synom. Cez víkend varím, pretože manželka pracuje. Varil som rád, teraz čas, ktorý nestrávim na bicykli či lyžiach považujem za stratený a hnevám sa sám na seba, že som premárnil deň.

Čo je pre teba na týchto športoch najpozitívnejšie, prečo by si to odporučil? Ktorý z nich ti je srdcu bližší?

- Sú to aktivity, pri ktorých môžem všetko vypustiť z hlavy. Práca, faktúry, nepokosená záhradka, to všetko ostáva za mnou. Je to úžasný pocit, keď si môžem vyčistiť hlavu, som sám v tichu prírody. A najideálnejšie obdobie je jar, keď na horách je ešte sneh a dá sa šliapať, v dolinách je už sucho, slnečno a dá sa jazdiť na bicykli.

Aké máš plány?

- Rád by som sa zúčastnil v Talianskych Alpách, na Dolomitoch, akcii skialpinistov spojenej s cyklistikou. A chcel by som skúsiť lezenie, tu som skromný, nič extrémne.

Prajeme ti dosiahnutie všetkých plánovaných i neplánovaných vrcholov v tvojich športových aktivitách. *Silvia Vilhanová*

3. ročník Memoriálu Matúša Olerínyho

Futbalový turnaj sa začal o 9:00 ráno a skončil o 16:00 popoludní. Na turnaji sa zúčastnilo 7 mužstiev (The Reds, Iris, Ganja team, Sršne, Nezastaviteľní, Donor, Ďuriš team), ktoré boli rozdelené do dvoch skupín: A a B. Hralo sa tabuľkovým systémom, kde v A tabuľke boli 4 tímy a v B tabuľke 3 tímy.

Tabuľka A: Sršne, The Reds, Iris, Donor

Tabuľka B: Nezastaviteľní, Ďuriš team, Ganja team.

Prvé dva mužstvá zo skupiny postupovali do play off, čiže zápasov o medaily, systémom - prvý z A tabuľky hral s tímom z B tabuľky a naopak, ostatné mužstvá zo skupiny sa umiestnili podľa počtu bodov a skóre.

Prvý semifinálový zápas sa odohral medzi mužstvom The Reds a mužstvom Ganja team, druhý semifinálový zápas hrali mužstvá Ďuriš team a Iris.

Zápas o tretie miesto medzi Ďuriš teamom a Ganja teamom vyhral prvý menovaný, Ďuriš team, a to výsledkom 6:3.

Do finále postúpili The Reds a Iris, tento zápas skončil výsledkom 5:5, nasledovali pokutové kopy, pri ktorých boli lepší chlapci z tímu Iris.

Poradie turnaja :

1.) Iris
2.) The Reds
3.) Ďuriš team
4.) Ganja team
5.) Sršne
6.) Donor
7.) Nezastaviteľní

Na turnaji sa vyhlasoval aj Najlepší hráč, ktorým sa stal hráč Irisu Zelenčík, Najlepší brankár mužstva Ďuriš team Valigura a Najlepší strelec turnaja bol hráč z mužstva The Reds Kovalčík.

Turnaj sa hral v priateľskom poňatí, kde hrací čas bol jedenkrát 15 minút.

O 12:00 mali hráči hodinovú prestávku, ktorú využili na obed v podobe guľášu, no a samozrejme sme nezabudli ani na Matúša, ktorému sme išli v hojnom počte zapáliť sviečku na hrob.

Na turnaji bola prítomná aj Matúšova mamina a starý otec s pánom starostom obce Valaská, ktorí turnaj otvorili úvodným výkopom prvého zápasu.

Celý turnaj sa niesol v dobrej nálade a počasie taktiež vyšlo na jednotku.

Na záver by sme sa chceli poďakovať sponzorom, a to :

Obec Valaská, Perla gastro, Marek Poliak , Dušan Blahut

V neposlednom rade ďakujeme rozhodcovi Štefanovi Fišerovi za odvedenú čistú a dobrú prácu.

My, organizátori turnaja (Jakub Kučera, Miroslav Makovník) dúfame, že sa takto stretneme aj v roku 2016 a turnaj bude mať každým rokom väčšiu úroveň a účasť .

Jakub Kučera

Zápisnica č. 3/2015

z rokovania Komisie životného prostredia, poľnohospodárstva a prírodných hodnôt Obecného zastupiteľstva vo Valaskej, konaného dňa 17. 06. 2015 v zasadačke Obecného úradu vo Valaskej

Prítomní: podľa prezenčnej listiny

Program zasadnutia:

1. Otvorenie zasadnutia
2. Kontrola odporúčaní komisie ŽP zo stretnutí 4. 3. 2015 a 14. 4. 2015
3. Obhliadka drevín – materská časť obce a miestna časť Piesok
4. Profesionálny rozbor vody zo studničky na sídlisku
5. Prepadové územie nad tajchom v materskej časti Valaskej
6. Jazierko na sídlisku Valaská
7. Problematika čiernych skládok v katastri obce
8. Analýza odpadového hospodárstva obce
9. Migrácia žiab v materskej časti obce
10. Diskusia
11. Záver

K bodu č. 1

Predseda komisie PaedDr. Magera privítal všetkých prítomných (členov a referentov komisie) na treťom zasadnutí vo volebnom období 2014 – 2018. Informoval ich o programe stretnutia.

K bodu č. 2

Členovia komisie si prešli všetky body zo stretnutí 4. 3. a 14. 4. 2015. PaedDr. Magera informoval, že zo 6 navrhovaných odporúčaní komisiou ŽP bolo schválených poslancami päť, ktoré boli aj zrealizované. Jedno odporúčanie nebolo schválené, a to, že rokovania komisií nebudú verejné, ale iba k nahliadnutiu občanov, zápisnice zo zasadnutí komisií nebudú zverejňované na webovej stránke obce. Občania obce budú mať možnosť nahliadnuť do týchto materiálov, ale citlivé údaje budú vybielené.

K bodu č. 3

Referentka komisie p. Trnková podala informácie o *„Zápise č. 2/2015 z obhliadky drevín v obci Valaská"*, ktorý tvorí prílohu 1 tejto zápisnice. Na podnet p. Hucíka sa pristúpilo k hlasovaniu o rozbore vody zo studničky na Piesku, ulica Pod Dielom.

Výsledok hlasovania 7 za, 0 proti, 0 zdržalo sa hlasovania.
Komisia **odporúča zrealizovať rozbor vody zo studničky na Piesku.**

Na podnet občana z Piesku je treba ísť spraviť obhliadku odpadu uloženého na pozemku firmy BAMU. Komisiou ŽP bolo uložené odporúčanie pre p. Hucíka, aby išiel urobiť obhliadku na Piesok a zistil, čo sa tam nachádza.

K bodu č. 4

PaedDr. Magera informoval o rozbore vody zo studničky v novej časti Valaskej. Prišli výsledky z dvoch certifikovaných laboratórií s podobnými výsledkami. Tieto rozbory sú súčasťou zápisnice ako príloha 2 a príloha 3.
Výsledok: voda je vhodná na ľudskú spotrebu, ale napriek tomu by ju obyvatelia obce nemali používať ako hlavný, jediný a dlhodobý zdroj vody určenej na pitné účely.
Komisia **odporúča** dať vyrobiť informatívnu tabuľu „**Pitná voda, ale na vlastné riziko"**, ktorú následne predseda a členovia komisie upevnia na dané miesto**.**

K bodu č. 5

PaedDr. Magera podal informácie o tom, že on, referentka p. Trnková, p. Múka (Oblastná skupina Brezno SSJ), Dr. Haviarová (hydrologička) a p. Staník (speleológ) sa zúčastnili prieskumu prepadového územia na mieste detského ihriska v materskej časti Valaskej.

Na návrh p. Paceru ešte prizveme p. Múku a p. Štéca (jaskyniarov z Valaskej), aby poskytli členom komisie viac údajov ohľadom jaskynného krasového územia v materskej časti Valaskej. Ide o veľkú finančnú akciu a členovia komisie potrebujú viac informácií, aby mohli dať ďalšie odporúčanie pre poslancov obce.

K bodu č. 6

P. Benedik (zástupca rybárov) podal informácie ohľadom jazierka na sídlisku vo Valaskej. Informoval, že jazierko sa zmenšuje hĺbkou, jazierko sa napĺňa len cez výtok. V jazierku je cez leto len 20 – 30 cm vody, ale žije tu karas zlatý a karas obyčajný. Referentka komisie p. Trnková podala informácie, že je to staré koryto Hrona, ale sú tu asi tridsiati vlastníci, s ktorými je treba jednať. Obec Valaská tu má len jednu malú parcelu.

Referentka komisie p. Trnková dala všetky podklady p. Benedikovi, ktoré môže zobrať na Slovenský rybársky zväz, aby mali podklady o vlastníkoch a mohli sa s nimi následne dohodnúť o prenájme jazierka a ďalších krokoch.

K bodu č. 7

Slečna Ing. Murínová informovala, že v obci nie sú evidované žiadne oficiálne čierne skládky.

P. Ing. Slezáková uviedla, že vie o dvoch skládkach, ktoré asi nie sú zaregistrované. Prvá sa nachádza vo svahu v materskej ťasti Valaskej pod kravínmi. Slečna Ing. Murínová bola členmi komisie poverená zaregistrovať túto čiernu skládku a pokúsiť sa získať peniaze z Environmentálneho fondu na sanáciu skládky a informovať členov komisie do 16.9. 2015 (najbližšie zasadnutie komisie ŽP) o riešení problému. Ďalej má za úlohu napísať správu z komisie ŽP do júnového čísla Valaštianskeho hlás-

nika. Pani Ing. Slezáková sľúbila, že doloží fotky z danej skládky.

Druhá skládka je na Piesku v lese. Jedná sa o staré sedadlá zo železničných vagónov, ktoré boli voľne uložené v lese. P. Múka a p. Trnková uviedli, že tieto už boli odstránené. Aj napriek tomu p. Ing. Slezáková a slečna Ing. Murínová dostali za úlohu zistiť, v akom je to stave, či naozaj táto skládka bola odstránená.

K bodu č. 8

Slečna Ing. Murínová podala informáciu o odpadoch vo Valaskej. 80 % odpadov končí na skládke, čo je veľmi drahé. Treba občanov obce ešte viac motivovať k triedeniu odpadov, zníži to náklady na skládkovanie nevyseparovaného odpadu. Je zriadené obecné kompostovisko, ktoré je pri čističke odpadových vôd. Je malá informovanosť občanov, o kompostovisku nevedeli ani niektorí členovia komisie ŽP.

Predseda komisie PaedDr. Magera požiadal o informáciu zo strany obecného úradu, že či môže obec dávať pokuty za neseparovanie odpadu. Slečna Murínová uviedla, že je problém s usvedčením vinníkov a s vymáhaním pokút. Problém vidia členovia komisie hlavne v pohodlnosti občanov a chýbajúcej osvete. Pán Pacera uviedol, že mnohí na záhradách spaľujú aj PET fľaše a neuvedomujú si nebezpečenstvo PCB látok, ktoré sa dostávajú do kolobehu látok (vody, pôdy, ovzdušia) tam, kde bývajú. Sami si zamorujú svoje prostredie veľmi nebezpečnými látkami len kvôli ušetreniu peňazí za odvoz komunálneho odpadu.

PaedDr. Magera navrhol, že v októbri 2015 pri príležitosti Dní obce, by sme mohli mať svoj stánok *„Recyklohry"* pre deti a dospelých s cieľom zvýšiť osvetu ohľadom separovania odpadov. Ďalej navrhol, že vo Valaštianskom hlásniku by aspoň raz ročne mohla byť príloha o správnom separovaní. Ing. Slezáková navrhla na podnet slečny Ing. Murínovej, že na jeseň s deťmi zo ZŠ Jaroslava Simana vyrobia letáčiky o správnom triedení odpadov. Ing. Blahút navrhol, že by sme mohli vymyslieť nejakú súťaž do Valaštianskeho hlásnika spojenú so žrebovaním výhercu a víťaz by získal napríklad odpustenie ročných poplatkov za odpad.

K bodu č. 9

Ing. Slezáková informovala o jarnej migrácii žiab v materskej časti Valaskej. Uviedla možné riešenie daného problému formou plastových zábran. Komisia poverila referentku p. Trnkovú, p. Slezákovú a p. Zelenčíka, aby zmonitorovali dĺžku daného úseku do ďalšieho zasadnutia komisie.

K bodu č. 10

PaedDr. Magera poďakoval slečne Ing. Murínovej za príspevok do Valaštianskeho hlásnika a p. Hucíkovi za ochotu a aktivitu počas monitorovania územia na Piesku a rozvoz počas obhliadky drevín v materskej časti obce a na Piesku.

P. Pacera uviedol, že problémy poľnohospodárov sa neriešia a pritom platia dane obci. Majú problém s dvomi cestami. Prvá je cesta na Lipovú, ktorá nie je spevnená a druhá cesta je medzi domom p. Paceru a oploteným sadom p. Kubeja, ktorý obviňuje p. Paceru z toho, že mu poškodzuje svojimi mechanizmami plot. Dokonca sa mu aj vyhrážal a p. Pacera to už rieši cestou polície. P. Pacera žiadal cestu na Lipovú vybetónovať a druhú cestu spevniť.

Referentka komisie p. Trnková informovala, že p. Bartošová v materskej časti Valaskej sa chce napojiť na obecnú kanalizáciu. Dali si už žiadosť, členovia komisie informovali, že sa to dá riešiť cez stavebnú komisiu.

Ďalej referentka komisie p. Trnková uviedla, že treba vyčistiť Teplicu v materskej časti Valaskej. P. Zelenčík dostal za úlohu zorganizovať brigádu a vyčistiť Teplicu.

Ing. Slezáková uviedla, že sa stáva, že nestačia kontajnery na plast a papier na viacerých miestach v obci. Slečna Ing. Murínová uviedla, že občania často nestláčajú plastové fľaše a tie potom zaberajú zbytočne veľa priestoru a kontajnery sa rýchlo preplnia. Ďalej uviedla, že od januára 2016 to bude doriešené po novom a lepšie.

Ing. Slezáková uviedla, že starú cestu do Brezna by bolo dobré upraviť na cyklochodník a trasu pre inline korčuliarov. Nebolo by treba veľké investície, keďže je tu dobre spevnený podklad. P. Trnková uviedla, že toto patrí do katastra Brezna.

P. Hucík sa v mene obyvateľov Piesku informoval ohľadom napojenia sa na kanalizáciu. Referentka komisie p. Trnková informovala, že bude k tomuto zvolané sedenie, lebo niektorí obyvatelia nechcú mať na svojich pozemkoch zberné šachty. Prizvaní budú zástupcovia Vodární, obce a obyvatelia Piesku.

K bodu č. 11

Predseda komisie PaedDr. Magera poďakoval prítomným za účasť, za ich plodnú diskusiu a rokovanie komisie ukončil.

Odporúčanie komisie ŽP, poľnohospodárstva a ochrany prírodných hodnôt pre Obecné zastupiteľstvo vo Valaskej, štatutára obce Valaská a Obecný úrad vo Valaskej.

1. Komisia odporúča starostovi obce Valaská – Ing. Jurajovi Uhrinovi, aby dal vyhotoviť informatívnu tabuľu s nápisom „PITNÁ VODA, NA VLASTNÉ RIZIKO", jún 2015, ktorú následne predseda, členovia a referentka komisie ŽP pripevnia na dané miesto na sídlisku vo Valaskej.

2. Komisia odporúča starostovi obce Valaská – Ing. Jurajovi Uhrinovi, aby dal vyhotoviť profesionálny rozbor vody zo studničky pod skalou (ulica Pod Dielom) miestna časť Piesok aspoň u 1 nezávislého laboratória a to Stredoslovenskej vodárenskej prevádzkovej spoločnosti, a. s.

Zapísala dňa 17. 6. 2015 vo Valaskej:
Ing. Zuzana Slezáková

Zápisnicu overil:
Predseda komisie: PaedDr. Matúš Magera

PREDSTAVUJEME NOVÝCH OBYVATEĽOV NAŠEJ OBCE

NARODILI SA

17.04.2015 – LADISLAV MIHÁĽ
25.05.2015 – FILIP SLAŠŤAN
08.06.2015 – ANDREJ MIKLOŠ
06.06.2015 - MICHAL BREZNIČAN

Z nehy a lásky narodí sa človek, maličké zrnko zrelých ľudských liet.
Z nehy a lásky narodí sa človek, najväčší zázrak, aký pozná svet.

Vážení rodičia, úprimne vám želáme, aby vaše deti boli zdravé, šťastné a múdre, aby ste mali pri ich výchove veľa trpezlivosti a aby ste spolu s nimi prežívali len samé jasné, slnečné a šťastné dni.

JUBILANTI

Kalendár človeku roky pripomenie,
no prežitý život najlepšie odpovie.

V mesiacoch máj a jún svoje okrúhle životné jubileá oslávili a oslávia naši spoluobčania:

- Božena Ždánská, 85
- Anton Tonhauser, 80
- Božena Klajdáčová, 80
- Mária Antalová, 75
- Ing. Lídia Pepichová, 75
- Ján Čief, 75
- Anna Peťková, 75
- Mária Fabriciová, 70
- Marta Kuchárová, 70
- Juraj Krištek, 70
- Anna Vargová, 70
- Vojtech Medveď, 70
- Mária Piliarová, 70

Milí jubilanti, pripájame sa k blahoželaniam, k pozdravom vašich blízkych a pridávame do kytice srdečných prianí želanie dobrého zdravia, lásky a rodinnej pohody.

MANŽELOVI

Rozprestrela som dni, ktoré sme trávili spolu:
niektoré jasné, ako ligotavé hviezdy,
iné sršiace magickými lúčmi,
ďalšie chladné ako skaly v horskom potoku,
niektoré rozpálené ohňom.
Čím by boli bez teba?
Boli by len dátumy preškrtnuté v kalendári.
Si môj, nič už nezmení sa na tom.
A vyberal si medzi láskou a zlatom.
Čím nás chce život obdariť,
patrím tebe, kým len budem žiť.
Si môj, nič už nezmení sa na tom!

MANŽELKE

Milovať ťa jedinú, urobiť ťa šťastnou,
nespraviť nič, čo by odporovalo tvojim želaniam,
je pre mňa osud a cieľ môjho života.
Si pre mňa trblietavá hviezda,
keď obloha sa zháša a deň sa halí tmou,
ale si milšia, si však drahšia,
si môjho srdca láskou i priateľkou.
Viem, že iba v láske nájde človek človeka,
hoc prešiel by od pólu k pólu,
pred nami je ďalší život, cesta ďaleká
a milovať je žiť a kráčať spolu.

Uzavreli manželstvo

Mgr. Juraj Halanda a Mgr. Martina Košičiarová
Radoslav Láni a Zuzana Giertlová
Peter Sojak a Jana Miklošková
Dušan Šajgalík a PaedDr. Adriana Políčeková
Mgr. Martin Gajarský a Mgr. Mária Kučerová

Ak si prajete, aby rozlúčka s vašim zosnulým príbuzným bola uverejnená vo Valaštianskom hlásniku, zašlite túto na adresu valastianskyhlasnik@gmail.com, prípadne ju zaneste do Obecnej knižnice vo Valaskej.

ROZLÚČILI SME SA

+ 11.05.2015	Jozef Kocúr (*18.01.1940)
+ 18.05.2015	František Deme (*04.01.1943)
+ 27.05.2015	Anna Sláviková (*14.07.1927)
+ 03.06.2015	Elena Cvrková (*07.01.1924)
+ 03.06.2015	Agnesa Siládiová (*21.01.1920)
+ 18.06.2015	Rozália Gallová (*22.03.1938)
+ 23.06.2015	Margita Tužinská (*06.04.1931)

SPOMIENKY

Zavrela si oči, chcelo sa ti spať, ani si netušila, čo to má znamenať. Srdce ubolené prestalo biť, nebolo lieku, aby mohlo ďalej žiť.
Smútok a ticho dolieha na náš dom, veľmi nám chýbaš, mamička drahá, v ňom. Nič viac ti už nemôžeme dať, len kyticu kvetov na hrob a spomínať.
Dňa 15. júla sme si pripomenuli piate smutné výročie od úmrtia našej manželky, mamičky a starkej Anny Balogovej. Kto ste ju poznali, venujte jej tichú spomienku.

Dňa 28.apríla 2015 sme si pripomenuli 4. výročie úmrtia nášho otca, starého a krstného otca, švagra a priateľa Oskara Harineka.
Odišiel tíško, no v našich srdciach zostáva navždy s nami.
S láskou spomínajú deti a ostatná rodina.

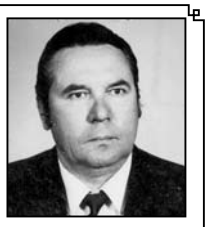

Tá rana v srdci stále bolí,
zabudnúť nám nedovolí.
Aj keď nie si medzi nami,
v srdciach našich si stále s nami.
Dňa 4. apríla uplynuli 3 roky odkedy nás opustil náš milovaný manžel, otec a starý otec
ELEMÍR ANTOL
S láskou a úctou spomína manželka, dcéra s rodinou, syn a kmotra so synom.

Aj tá najväčšia bolesť raz doznie –
čas na ňu položí dlane,
lebo údelom človeka je zmieriť sa s tým, čo je dané.
Prijať to, čo sa neodstane a vykročiť ďalej.
16. júla 2015 sme si pripomenuli 1. výročie úmrtia našej drahej mamy a starej mamy Márie Karcelovej.
S láskou spomínajú syn Róbert, dcéra Erika a vnúčatá Kristínka, Lucia a Adriánko.

POĎAKOVANIE

Ďakujem všetkým príbuzným, priateľom, susedom, bývalým spolupracovníkom a známym, ktorí sa dňa 22. 5. 2015 prišli rozlúčiť s mojím manželom
FRANTIŠKOM DEME z Valaskej
Ďakujem za prejavy sústrasti a kvetinové dary.
Za dôstojnú rozlúčku, pomoc a profesionálny prístup ďakujem Pohrebnej službe p. M. Halušku.
manželka Anna

Valaštiansky hlásnik, Obecný úrad Valaská, Nám. 1. mája 460-8, Valaská 976 46. Redakčná rada: Mgr. Denisa Maťovčíková, Mgr. Mária Pacerová, Mária Pančíková, Silvia Vilhanová; externý spolupracovník Michaela Rafajová; korektúra: Mgr. Denisa Maťovčíková. Grafická úprava: Ivor Páleník - I.P.PRESS Brezno. Kontakt: e-mail: valastianskyhlasnik@gmail.com. Obecné noviny Valaštiansky hlásnik boli zaregistrované na OÚ v Brezne 5.9.2003, evidenčné číslo: EV 2832/08, ISSN 1338-9599, IČO vydavateľa: 313904. Náklad: 1350 ks. Uzávierka každého čísla je 20. v mesiaci pred vydaním.